

AREGCEL

XX. ÉVFOLYAM, 46. SZAM.

Főszerkesztő: LAZÁR MIKLÓS

BUDAPEST, 1947 NOVEMBER 17.

Tizezres tömegek üdvrivalgása közben MEGNYILT A MARGITHID!

Ezen az esős vasárnapon már a reggeli órákban ezrek és ezrek indulnak Budán és Pesten a Margit-híd budai hídfője felé,

a Dunaparton végig zászlóerdő hullámszik, a villamosok roskadoznak, a buszok zsúfoltan bögnek át a Kossuth-hídon, s reggel féltízkor felvillannak a Margit-híd villanykörtei.

Pest-Buda nagy napja: az új Mar-

git-híd kitarja karját a két városrész között, — karcsún és diadalmasan, ahogyan 71 esztendővel ezelőtt, 1876 április 30-án, amikor „hat ívet tartó vasszerkezete hét betonra állított s felül sóskúti kőből épült gránitoszlopon nyugodott”. Azután 1944-ben a Dunába fullt a híd, ivel megtörttek, a gránitoszlopok végigrepedtek, vasszerkezete iszapba süppedt — s most kemény kezek ismét a magasba emelték.

Szorgalmas, tehetséges népünk megérdemli, hogy verejtékes munkája nyomán feltáruljon előtte a szebb és boldogabb jövő kapui.

Elhalkul a hangja, a szürke Dunára vet egy pillantást, ahogy folytatja:

— A hősi munkának azonban áldozatai is vannak.

Emlékezzünk meg most egy pernyi kegyelet némasággal Veréb István munkásról, aki életét adta az újjászülött Margit-hídnak...

Meghajlanak a zászlók, csend feszül a térre s a Duna fölé és a híd alatt lassan úszik dél felé egy csokor virág...

— Hídjaink és országunk újjáépítése nehéz munkát, sok-sok nélkülözést és bajlódást követel a dolgozóktól — folytatja megkéményedett hangon Gerő Ernő — és éppen ezért ne legyünk elnézők és gyengék azokkal szemben, akik zűrzavarra, pusztításra és háborúra spekulálnak!

— Vesszen a reakció! Halál Pfeifferre! — zúgja a tömeg.

Bognár József polgármester lép ekkor az emelvényre és városa nevében köszönettel átveszi a Margit-hidat,

majd zúgó eljenzés, tapsvihar közepette áll a mikrofonhoz

Tildy Zoltán.

— Az országban — kezdi nagy csendben beszédét — de az egész világon két nagy áramlat küszködik egymással. Az egyik, amelyik nem akarja tudomásul venni az új világ születését, azt, hogy eddig elnyomott társadalmi rétegek szabadságra és emberi egyenlőségre vágyanak s visszakívánják azt a multat, amelyben gátlás nélkül működhetek a kizsákmányolás erői. Ez az áramlat a tagadás szellemét állítja szembe minden haladással és fejlődéssel, gyűlölséget szít s a háború remét idézi a félelemmel teli emberiség elé.

A másik áramlat a gyűlölség viharai közepette is csendesen és szívósan épít tovább, hogy emberibbé és szebbé tegye a dolgozó milliók életét,

verejtékes munkával tünteti el a háború pusztításának nyomait s egyre újabb alkotásokkal teszi elviselhetőbbé, könnyebbé és jobbá az emberi sorsot... A Margit-híd felavatásának napján az egész nemzet elismerését és köszönetét tolmácsolom annak a kitűnő hidépítő gárdának, amely Gerő miniszterrel és munkatársaival az élen már annyi bizonyosságot adta tehetségének, munkában való hősies helytállásának — amely élen jár a rombadöntött ország újjáépítésében és új alkotások megteremtésében.

Azután elhangzik a halk mondat:

A hidat átadom a forgalomnak!

A megilletődött mondatot orkán-szerű eljenzés követi, egyszerre mozdul meg a tömeg, a híd felé fordul, amelynek traverzei frissen csillognak a puhán szitáló esőben.

Tildy Zoltán, Dinnyés Lajos, Gerő Ernő, Mihályfy Ernő és Nagy Imre lépnek először a hídra, szakad az utat záró nemzetiszínű szalag,

— Középen, az úttesten haladnak át sietős léptekkel Pest felé. A túloldalon a hatalmas tömeg eljenzésbe tör, a kiáltást visszaverik a házfalakt: — Eljen a Margit-híd!

Szakadnak a kordont tartó kötelek, a tömeg meglódul, a vilamos csilingelve siklik át Budáról Pestre, tarka zászlóerdő úszik a hídon és kivilágított hajó a híd alatt, lefelé...

A Duna fölött, a híd közepén találgatják a két oldalról hullámszó emberrengő, vadidegenek egymás kezét szorongatják, kalapok reptelnek a levegőbe, lassan és méltóságteljesen végigsinadrattázzik a hídon a vasutaszenekar, recsegnek a bombardonok, rikkannak a kürtök, brummognak a nagydobok...

Pest és Buda kezét szorít a fűrge habokkal hömpölygő Duna fölött.

Halász Péter

Budán: a Pálffy-tértől a hídfőig, Pesten a Nyugati-pályaudvartól a Dunaparti ember ember hátán, zászlók, táblák és a budai hídfőnél áll a felvirágzott hatos villamos három vadonatúj kocsija, amely először gördül majd végig az új hid sinein.

Az ünnepség a budai hídfőnél zajlik: a feldisztított tribün már féltizenegykor roskadásig zsúfolt, s körülötte félkörben és előtte belátatlanul: hatalmas tömeg, s középen a hidépítők nagy tábora táblával: „A hidak dolgozó!” Háromnegyed tizenegykor érkeznek Dinnyés miniszterelnök, lobognak a zászlók, egyetlen nagy hullámszó végig a part, s amikor elül a harsogás, esőkabátos, cserzettarcu férfi rikolt ki a tömegeből:

— Lajos! Hát nekem itt lent kell állnom!

Es meglengeti kalapját a miniszterelnök felé. Dinnyés elmosolyodik, int és az esőkabátos már furakodik a tömegben, felfelé a tribünre: — Egy században szolgálunk valaha, hadd szorítsam meg a kezét! — kiáltja közben diadalmasan. Néhány perccel 11 előtt ismét feltör a harsogó éljen, teletorokkal kiáltja a tömeg: „Eljen Gerő, a hídvörő!” Percekig visszhangzik az ütemes kiáltástól a Dunapart, Gerő leveles sötétszürke puhakalapját, bólint, látható zavarral kizökdi, a híd felé néz. Ott, a korlátnak támaszkodva néhány hidmunkás áll-dogál, Gerő feléjük köszön, azok leveles s sapkájukat meglengetik. Néhány pillanatig csend van, mindenki ezt

a néma üdvözlést figyeli a „hídvörő” és munkatársal között.

Azután ismét éled az ütemes eljenzés, a kormány többi tagja érkezik s végül hosszantartó ünnepelés közbe Tildy Zoltán köztársasági elnök vonul kíséretével a díszemelvényre.

Ígérem, nem telik bele további esztendő, hogy teljes szélességében, régi szépségében áll majd előttünk a Margit-híd is.

Ismét a híd felé néz s most mint-ha a multat fűrkészné tekintete: — Rövid idő telt el azóta, hogy az első pestiek lerongyolódva, cök-mökjükkal átmentek a Margit-híd kistestvérén, a Szovjet Hadsereg által megépített Mancs-hídon.

— Eljen a szovjet hadsereg! — kiáltja ütemesen a tömeg, majd ismét Gerő határozott hangja hallatszik:

Feketekabátos férfi lép a mikrofon elé: a hidmunkások képviselője.

Nem keresgéli a mondatokat, nem is készül díszes beszédre, csak éppen megköszöni a miniszternek, hogy nap mint nap megjelent közöttük, jóakarattal és biztatással figyelte a munkájukat s bevallja: ez adott erőt neki és munkatársainak ahhoz, hogy éjt nappallá téve dolgozzanak s hogy

a kitűzött határidő előtt hat héttel a Margit-híd íve ismét a Duna fölött fészülnek.

Miközben beszél, a híd nézi és az alkotó büszkesége csillog a szemében. Azután Szécsi Károly, a közlekedésügyi minisztérium hidépítés osztályának vezetője mond néhány szót.

Az „ünnepeltről” beszél, a Margit-hídról,

amely, íme, feléledt súlyos betegségéből s kecses lendületével ismét Pest és Buda fáradszatóján, ütemes vérkeringését szolgálja. Utána

Gerő Ernő

lép a tribünre: — Egy esztendő óta — szól a megilletődött csendben —, amikor a teljesen újjáépített déli összekötő vasúti hidat átadtuk a forgalomnak, nem volt Budapest nagy hidavatás, de ez nem azt jelenti, hogy a magyar hidépítők ezalatt babéraikon pihenetek volna. Közben elkészült a hatalmas szolnoki vasúti híd, ebben az esztendőben felavatjuk a Tisza-hidat s

— Ez alatt a rövid idő alatt azonban hatalmas utat tettünk meg, mert

immár a negyedik újjáépített nagy hidunkat avatjuk Budapestben.

Hídja újjáépítése kézzelfoghatóan mutatja, milyen óriási léptekkel halad előre felszabadulásunk óta a magyar demokrácia.

Hiteles tudósítás a pokolgépes bűnszövetkezetről

Az újpesti „Angyal”-patikában készültek a pokolgépek?

A Reggel munkatársa vasárnap nyomozóútra indult a városi pokolgépes robbantómerényletről kiadott hivatalos közlemény alapján, amely megemlékezett arról, hogy több őrizetbevétel történt, de névszerűen csak kettőtől emlékezett meg: Jaczkó Iván gyógyszerésztől és Vtzy Károly volt SS-hadnagy-ról.

Elő látogatásunk a Semmelweis-utcaba vezetett, a 4-es számú házba, amely a hajdani Országos Kaszinóval éppen szemben van: itt lakott Jaczkó Iván és Pál, valamint az édesapjuk, id. Jaczkó Pál volt képviselő és édesanyjuk. Az idősebbik Jaczkó Pál felvidéki származású volt, Poprádon született. A régi országgyűlésnek több cikluson át volt tagja.

Később Wolff Károly pártjának tagja lett és a Belvárosban hang-

adó politikai személyiség. A nyáron halt meg 77 éves korában. Azóta 70 éves özvegye és Iván fia lakott a Semmelweis-utcai lakásban, miután ifjabb Jaczkó Pál, az összesküvés pör vádlottja, már akkor a fogházban ült. A világháború előtt id. Jaczkó Pál még a Múzeum-körút 3. házban lakott és csupán

1933 májusában költözött át a Semmelweis-utcaba,

miután az ügyvédi gyakorlattól visszavonult.

Nagy vagyonuk volt Jaczkóéknak, hatszobás lakásban laktak.

De az estrom után nem tudták megtartani a lakást, ezért kettéosztották: három szobában már társbérletlők laktak, Szöllösy Mária és Szöllösy Sarolta kecskeméti földbirtokosnők.

Ifj. Jaczkó Pál letartóztatása után ez a három szoba is soknak bizonyult, ezért albérlőket fogadtak: Bozsó Tibor és Orsy Pál orvostanhallgatókat.

Jaczkó Iván néhány hónapja megnősült,

elvette egy pincehelyi orvos leányát, Jaczkó Ivánt pénteken vitték be az Andrássy-út 60. alá, a politikai rendészeti osztályra, még aznap este megtartották a Semmelweis-utcaiban a házkutatást is még pedig eredménnyel: rábukkantak az új összesküvés bűnjelöltre. A Reggel munkatársa zárva és lepecsételve találta már a lakást ahonnan az albérlők is eltávoztak. Beszélünk a ház lakóival, akik azt mondják, hogy Jaczkóék visszavonultságban éltek, látogatókat alig fogadtak.

ÁRA 1 FORINT

Kis notesz

DINNYÉS miniszterelnök tanu volt Pálffy János MOSZK-osztályvezető és Zsitvai Erzsébet esküvőjén. Mikor a vőlegény megkérdezte az esketést végző Debreceni előjárótól, melyik oldalra álljon, a miniszterelnök odaszólt a menyasszonynak: „Álljon a baloldalra, mert a baloldal van uralmon és maga lesz az úr a háznál!”

Fischer Julia utóda, Couture értesíti nb. vevőit, hogy őszi és téli modell-kollekcióját kiadja. Szezonári a mai viszonyoknak megfelelőleg mérsékeltek. Új demi-kollekciója munkában.

A NYILAS KORSZAK SZTÁRAI Franco Spanyolország felé igyekeznek, ahol a Vasary-Muráti-házaspár már bekapcsolódott a madridi színházi életbe. A legújabb hírek szerint Vasary János Págerrel is felvette a kapcsolatot. A 44-es év „Téni”-je Innsbruck mellett, Seefeldben él családijával, alaposan nekigömbölyödve és új szerepét tanulja — spanyolul. A héten ugyanis megkapta Vasary új darabjának spanyol fordítását, s amint elkészül a szereppel, útrakei Spanyolországba, ahol Vasary levele szerint „már kész szerződés várja”. Novemberre várják Madridba a nyilas párt-szolgálatos Szilassy Lászlót is — most már valóban csak „vitéz”. Bánky Róbert van hátra és meg-alapíthatják Madridban az Új Magyar Színházat...

Vendéglátás? American Adam.

BALOGH PÁTER vasárnap a menetrendszerű gyorsvonattal Bukarestbe utazott. Balogh István különböző megbeszéléseket fog folytatni és a hét végére vissza is tér Budapestre.

LORD PAKENHAM, a németországi megszállási övezet angol minisztere most kereszteltette nyolcadik gyermekét. Ezzel a kisfiával helyreállott a családi egyensúly: négy fiú, négy leány!

Virágot Kis Rivierától. Tel.: 123-882.

„PROFESSZOR ÚR” ez a címe most már hivatalosan is a magyar szépirodalom szerelmesének, Hatvany Lajosnak, akit oxfordi magányából voltaképp két kiváló közéleti ember, Böka László és Supka Géza invitált a Pázmány Péter Tudományegyetem egyik irodalomtörténeti katedrájára. Az új professzor, akinek a bölcsészeti karon történt megválasztását a napokban erősíti meg a kultuszminiszter, könyvtárai regényekkel, tanulmányokkal, korrajzzal, életirással gazdagította irodalmi anyagát. Az elmúlt tíz esztendőben Angliában fejtett ki igen hasznos és rendkívül eredményes tevékenységet régi és modern klasszikusaink megismertetése érdekében. Oxfordban írta hézagpótló, egészen újszerű Petőfi könyvét. Előadásait Hatvany professzor az új szemeszterben kezdi el, addig is már a jövő héten a Munkások Kultúrszövetsége előadásorozatának keretében Petőfiről és Adyról ad elő.

ÚJ FILMGYÁRTÓ CÉG ALAKULT: A MŰVÉSEK FILMSZÖVETKEZETE. A szövetkezet 20 élővonalbeli művészből áll, igazgatói: Báthly Lajos, Gertler Viktor, Major Tamás, Szirtes László és Várkonyi Zoltán. A szövetkezet töké nélkül „startol”, első filmjét a belügyminisztérium 200.000 forintos kölcsönével és a Hunnia hitelezésével készíti. Két filmet akarnak gyorsan egymásután gyártani, Mikszáth: „Különös házasságát” és Kosztolányi: „Édes Annját”.

SULYOK DEZSŐRŐL olvassuk a hivatalos lapban: törölték az ügyvédek névjegyzékéből és dr. Kátai Jenőt rendelték ki irodájának gondnokkául.

JULIUS CAESAR RÓL IRT REGENT THORNTON WILDER: új művének „Március idusa” lesz a címe. A „Szent Lajos hídjá” világhírű szerzője több mint egy évtizede hallgat...

HOLNAP ÚJ CIGARETTA KERÜL FORGALOMBA, „LÁNC-HID” ELNEVEZÉSSEL! Az új cigarettát 20-as csomagolású kartondobozban árúsítják majd és 40 fillérbe kerül darabja. Halkan megjegyezzük: öröndetes volna, ha a Dohányjövődék ezúttal (szokásához híven) egy hét múlva nem vonná ki a forgalomból a nagy lelkesedéssel beharangozott cigarettát...

Badacsonyi, egri kádár, Megát igyék, aki magyar!

SZONDY BIRIRE, a vidékről felruccant szöke primadonnára osztották az úgynevezett „második szereposztásban” Marica grófnő szerepét — vagyis, ha Németh Marika bereked, ő lép a porondra. Kérdés, nem találtak-e Szondy Birinél megfelelőbb színésznőt erre a feladatra, mindenekelőtt pedig olyat, „aki 44-ben nem járt zöld ingben s nem vett tevékenyen részt egy pesti színgazgató elhurcolásában...”

Leghangulatosabb belvárosi vacsorázóhely a Boleró. Pénzes József főz.

A CENTENÁRIUMI ÜNNEP-SÉGEK rendezőbizottságának már most figyelmébe ajánljuk a váci temetőben halottak napján is gondozatlanul maradt sírt, melyen alig olvasható írásból tudjuk meg, hogy ott nyugszik Fűskuti Landerer Lajos pesti díszpolgár és könyvnyomdatulajdonos. Elhunyt Váccon 1854 február hóban, életének 54-ik évében. Landerer neve hozzátartozik a március 15-ike történelméhez: az ő nyomdájából került ki a szabad sajtó első terméke, este pedig nyomdászai a kivilágított nyomdából az ő vezetésével fáklýsámenettel vonultak fel Pest utcáin.

1847 november

Akkor is szép ősz volt. Lány szellő lengett. Lankák között bujkált a telihold. Szosnyba gyűltenek a karok-rendek s a Pilvax-kávéház már tele volt.

Főnn a hegyekben víg szüreti mámor. Szavalnak Tompa s Bajza verseket, A Palatinus tükrös ablakából Bécs felé tekint Pesth város felett.

Prielle Cornelia... bájos, üde rózsá, Haragszik is rá Laborfalvy Róza — Kecsés táncok, szerelmi báj-tusák

Cypruslombok: gyöngéd, érzelmi lyra... Cló közben lángbetűkkel felírja Az eljövendő év nagy dátumát.

Farkas Imre

VALÓSÁGOS HUNYADY-RENESZÁNSZ készül a pesti magán-színházakban! A Vigben tervbe vették a „Vöröslámpás ház” című Hunyady-novella dramatizálását (zenével kerülne színre), a Művész Színház pedig még az idei évadban felújítja a „Feketeszáru cseresznyét”.

HANS HABE (BÉKESSY JÁNOS), az Amerikában élő magyar származású, ismert regény- és újságíró hétfőn délután repülőgépen Párisból Budapestre érkezik. Társaságában van menyasszonya, Louise Hardt hollywoodi filmszínésznő, aki a „Love” című filmben, amelyet most mutattak be New-Yorkban, a fiatal Viktória királynő szerepét játssza. A 36 éves Hans Habe már 1932-ben világhírnévre tett szert, amikor felfedezte, hogy Hitler eredetileg Schicklgrubernek hívták. Harcolt a francia és az amerikai hadseregben, az első ezer amerikai katona között volt, akik Sziciliában és Salernóban partraszálltak. Mint őrnagy, a háború után, Németország egyetlen rádióállomásának, a Radio Luxemburnak parancsnoka lett, majd rábízták 18 német lap főszerkesztői tisztségét. Az ő szövege foglalta el Münchenben a „Völkischer Beobachter” újságpályáját. Három filmje fut ezidő-szerint az amerikai mozikban.

CSEHSZLOVÁK FŐKONZULÁTUS LESZ BUDAPESTEN: a vezetője Doubrava követségi tanácsos.

KAROLYI MIHALYNE Andrássy Katinka levelét közli a „Manchester Guardian”, amelyben megköszöni angol barátainak, hogy adományokkal lehetővé tették a rákospalotai angol rendszerű javító iskola fenntartását. De elmondja párisi követünk felesége azt is, hogy százával züllemek el gondozás és modern javító iskolák híján az elhagyott gyermekek Budapest utcáin.

Hódító szépség: Hormocith B-krem!

ÚJ CSILLAG A HOLLYWOODI ÉGEN! Colleen Gray a neve, 175 cm magas, 24 éves, hamvaszöke és sötétkék szemű színésznő, aki a legújabb hollywoodi divat szerint a kellő helyeken gömbölyű. Most játssza első nagy szerepét Tyrone Power oldalán. Egyébként St. Paulban végezte az egyetemet és pincérlány volt.

A „Lacikonyha” nem luxushely.

HA INNEN A KÓRHÁZBÓL ÉLVE KISZABADULOK, AKKOR MÁR SOHASEM FOGOK MEGHALNI! — írja a Notesz-nek a 71 éves Föld Matyi a Rusznák-klinikáról, a legbékebelibb Pest nyári mulattatója, akinek egykor a ligeti Feld-színházban 15 bohózatát játszották 100-szor egyfolytában. A hórihorgas Föld Matyi ma már klasszikussá vált színészek egész sorát fedezte fel és sajátos, füstös pesti humorán kívül arról is nevezetes, hogy egész életét Pesten töltötte és kétszer rándult át Budára 50 év óta, he-tek óta súlyos betegen fekszik a klinikán. Amikor meghallotta, hogy túl van a veszélyen és orvosai bíznak mielőbbi felgyógyulásában, boldogan így sóhajtott fel: mégis mozog a Föld...

Dubarry Kávéházban minden este Fényes Kató, Fejér, Magyar!

ÚJ RENDES TANÁROKAT KAP A ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA: a Notesz értesülése szerint Závodszy Zoltán, Vársárhelyi Zoltán, Jászó Györgyné, Tibay Zoltán és Járdányi Pál tiszteletdíjas tanárok a közeljövőben rendes professzorok lesznek.

NYOLCVANFÉLE ALMA TEREM ma Szibériában, főleg az Altáji hegység délre nyúló völgyeiben. Volt olyan alma, amelyik félkilót nyomott.

GÁBOR SÁRI = MRS HILTON perében most döntött a newyorki bíróság — két és félmillió helyett 58.000 dollár fizetésére kötelezték a 60 éves férjét.

NÉGY UJSÁGÍRÓ TARTOTT LAGZIT ezen a héten, mind a négyen egy szerkesztőség tagjai, s a legidősebb közülük 30 éves. Erdős Péter, Földi Iván, Hajduska István és Sz. Nagy Lajos a négy újdonsült férj. A menyecskék közül a korelnöki tisztet a legesleg-öregebb tölti be: ő már 22 éves!... A négy házaspár tiszteletére hangulatos vacsorát rendeztek a kollégák, még pedig igen stílusosan — a szerkesztőségben.

Borotválás után Rio-örém desinfiál.

POLGÁR TIBOR ALÁÍRTA SZERZŐDÉSÉT A MAGYAR SZÍNHÁZHOZ. Az a feladat vár rá, hogy felfrissítse „modernizálja” a felújításra kerülő régi operettek muzsikáját, így elsősorban Hervé: „Lili”-jét.

A CSIPŐ HANGSÚLYOZÁSA A NAGY DIVAT HOLLYWOOD-BAN! Raffolt, buggyos, a csipő körül erősen kihangsúlyozott szoknyákat viselnek a hölgyek és minden ruha mélyen kivágott, a pongylától az estélyi ruháig.

KIS NOTESZ ÜZENETEI

Régi demokrata, Király-utca 91. De-hogyis tévedt! A tönregyilkos Gyulai-Molnár Ferenc, aki a szolnoki népbíróság előtt most felel bünéért, azonos azzal a Gyulai-Molnár Ferenc volt britanniás, később pesti csarnoki hírszúr, majd dunakeszi adóellenőrrel, aki a szegyeitjes frank-ügy idején, 1926 február 16-án, Vannay László ugyancsak sötétmúltú levente-aktával a már akkor nagybeteg Vázsonyi Vilmost a Teréz-kőrúton megleste és inzultálta. Gyulai-Molnár forgópisztolyát szegyezte Vázsonyira, Vannay pedig börtör bevont vasbotjával megütötte. A két bravót őrizte vette a rendőrség, de két nap után magas protektorátok közbenjárására kiszabadultak. Gyulai-Molnárnak, akinek a bérnyilkosok társadalmában „Kácsa” volt a beceneve, a fogdába kézbesítették ki „hazafias érdemeinek” jutalmát: adóellenőrnek nevezték ki Vácra. Vázsonyi az év májusában meghalt, a két gengszternek hajszála sem görbült meg. Ellenben néhai Pakots Józsefet, a bátor és tehetséges demokrata képviselőt, aki a Házban Gyulai-Molnár és Vannay szennyes és véres előéletét leplezte, a két akasztófárával, az akkori idők szokása szerint, provokáltatta: lovagias útra terelték az ügyet. Céltárgyas volna, ha a szolnoki népbíróság beszerezne a képviselő-ház 1926 június 22-i naplóját, amely fejlethetetlen barátunk, Pakots József interpellációját tartalmazza. — Rákosszentmihály. Nekünk se ideálunk az utcán cigarettázó fiatal lány, de nyilván bennünk a hiba: elavult elő-ítéletek irányítják izlésünket. — Szedeg A nagyravagyás bizony elég költséges szenvedély, csak az a szerencse, hogy mások viselik a költségeit. — Ideálista, Győr. Tanulásig: ne dobj kedvet annak az asszonynak a kertjébe, akít el akarsz hagyni, legfeljebb — drágakövet. — Teológus, Sárospatak. Levele őszintén meghatott. Befelező sorait, ime, átadjuk a nyilvánosságának: „Nem a bűnözők, de a tiszták és ártatlanok vezeklése formája majd át a világot. Amíg egymásra túljuk a nagy bünt, addig nincs megváltás, de helyre áll a tökéletes harmonia abban a pillanatban, amikor meg az ártatlanok is vállalják, hogy a nagy bűnben ők is bűnösök. Az elmúlt évtizedek istentelenségéről, szörnyűségeiről, gyalá-zatáért mindnyájan felelősek vagyunk. És minél tisztább a lélek, annál fájóbban kell, hogy érezze, ezt a felelősséget...” — Költő, Újpest. Az igazi szerelem vak — vagy legfeljebb szemtel hűny. Szeresse Rózát, de ir-jon — prózá! — Francia irodalom-barát, Pécs. Téved. A gall eszri nem halt meg, még csak nem is alszik! Ime, néhány példa csak e hétről: „Ki az igazán nagy ember? Az, akinek a jelenlétében mindenki nagyobbnak érzi magát, felelte Emile Buré, a veterán újságíró. Ki dobja ma barátjójára az első követ? A férj szeretője. Ez Annabella, francia filmszínésző mondása. A modern muzsika úgy hangzik, mintha Picasso szerette volna, olvastuk a „Figaro” zenekritikájában. Sokkal önzőbb, semhogy jó-szive legyen és sokkal értelmesebb, semhogy szellemes legyen, írta De Gaulle tábornokról egyik honfarsa.

Orkény István irodalmi krónikája: SZEGÉNY PETŐFI...

GYULAI PÁL RÓL jegyezte fel Hatvany Lajos, hogy valahányszor szóba került Petőfi, mindig ezzel a szomorkás sóhajjal tett Gyulai pontot a mondat végére: Szegény Petőfi... Igaz, persze, sógorok voltak; de kortársak is! És épp tegnap történt, hogy a Rákóczi-úti Emke-háznál a vállamra koppintott egy öregúr: „Tudja-e, fiam, hogy itt halt meg Blaháné, szegény?” És kiderült, hogy az öreg sosem beszélt Blahánéval. De számontartotta. Tudta, hol halt meg. Kortársa volt; s az idő is hazánk. De a mai írójának kortársa vajjon? Ki mondhatja ma, hogy „szegény Babits”, hacsak a költők nem? Kisváros vagyunk, egy „világ-falu”, nálunk a népszerűség mindig ez a benfértesség jelentette. Hová let? Bródy Sándor galáns kalandjait többen ismerték, mint a műveit. Ma sem ezt, sem azt... Ma már az írók közt nincs bohém. Komolyak az idők. Olvasó, nem látod? Az írók megkomolyodtak.

DE LÁTSZÓLAG nem valamennyi! G. B. Shaw új könyve, a Politikai ábcé (Dante) szemléletmód utcai csendháborítás. Shaw módszere — ő maga vallja s ép e műben — a közbizonyozás. Shawnak megvan az a képessége, hogy a legvilágosabb dolgot is meg meri (és tudja) magyarázni. Ezt írja a szabadságról: „Dohányzók és nemdohányzók nem érezhetik magukat egyformán szabadnak ugyanabban a vasúti fülkében...” Könyvében nemcsak politikai ábcét, hanem teljes társadalmi körképet kíván adni, s a mai jelenségeket történelmi távlatukban állítja elénk; de a könyv mégis friss, kaján, ingerlő. Miből pattannak a szikrák? Shaw mindent leplez, önmagát is. Ezt írja: „Ami engem illet, én elvben kommunista vagyok, hivatásom szerint színmű-író, de rang szerint földesúr.” Gondolhatni, milyen feszültséget ad e hármas magatartás, melyhez bizvást hozzátehető volna még: Angol vagyok, de Anglia legfontosabb ellen-sége. Ez a pár ellentmondás e könyvnek és talán Shaw egész művének kulcsa; ebben az évszázadban a legkomolyabb firtos az övé.

könyvét küldte haza — Szökésben (Gutenberg) —, mely a hitleri ősz-szeomlás idején játszódik, s melyet csak politikai ponyvának minősíthetünk. Hőse egy főnáci, aki dróttostónak álcázva mindenkit eltesz láb alól. Szeretőjének csók közben golyót ereszt a szívébe, s Obman úrhoz így szól: Obman, ne próbálja elfordítani a fejét. Meg kell halnia. Ez esetben a gerincvelőbe lő. Tovább nem olvastam.

KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL: Lelki finomságok (Parnasz-szus). Az öreg Kórnyné meghal, s a legkisebb lány, a huszonnyolc éves, elkényeztetett szűz, a gazdag Vízói „pártfogoltja” lesz. Kitűnő benne a családi vegyeskar, mely mindenáron vissza akarja tartani a lányt, s közben valósággal a férfi karjai közé taszítja. Grandpierrét mindig az Isten óvja meg attól, hogy szatirát ne írjon. Borotvaellen táncol, de nagy rutinnal és biztosan.

GYÖNYÖRŰ ASSZONY Alerej Tolsztoj novellái (Dante). Bátor író; kiaknázott, elcsépejt témákhoz mer nyulni. Egy földesúr, aki él a tus primae noctis jogával. Vagy: egy korlátolt, de hazafias diplomata utazik a vonaton, inge alatt a „titkos iratok”. A szép kémmő kerülgeti, aztán — vesztére — beleszeret. Közébe, úgy-e? De Tolsztoj a papírmásé figurákba vért pumpál; ez a szerelem igazi szerelem, hite-

les, valódi. Hallani a szívek dobo-gását.

A III. KÖZTÁRSASÁG határain túl a harmadik emigráció táborozik. Ki tudja az előzők — a 19 utáni és a 49 utáni — történetét? Arany László, Arany János fiának könyve Kossuth, Klapka, Teleki évtizedes kísérleteinek vázlata. A magyar emigráció mozgalmi. („Budapest” Irodalmi Intézet kiadása.) Voltaképp Kossuth Lajos Világos utáni működésének bírálata, mint mondani szokás, „dióhéjban”. Szerencsére Arany László a kritikus. — Hegedűs Géza bevezetője világos és tanulságos.

AZ ÜNNEPI HIR: egy új Gorkij-fordítás. Minden új Gorkij egy-egy határkiigazítás a szellemi Magyarország térképén. Az én egyetemem (Cserépfalvi). Gorkij az összes oroszok közül a legkevésbé „orosz”; engem például az unokabátyámra emlékeztet. Az is egyszerűen beszél, ilyen lassan és ilyen ismerős dolgokról. Hogy a volgai rakodómunkások dolga ilyen ismerős: az éppen Gorkij titka. Nincs benne „át-tétel”. Amit 30 évvel ezelőtt hal-lott, pékinas korában, s amit teg-napelőtt, azt úgy jegyzi fel, mint a házasszony a kiadásait. Az em-lék: lémeny, s az élmény: irás. Az olvasóban ugyanez játszódik le, visszafelé. Ime, a titok. — Gellért György munkája méltó régi orosz fordítóinkhoz. Egy mondata rossz: épp a cím.

A REGGEL
Mindenkinek minden hétfőn
és pénteken 8 óra után
A szerkesztőség és kiadósért PARTAY
TIVADAR feléles. Ig. TIMAR SANDOR.
Bajcsy Zsuzsanna ut. 78. Tel. 123-882.
Szerkesztőség: 129-079 és 129-388.
Kiadóhivatal: 129-878.
Legény Testvérek Rt. Könyvnyomda.
A nyomdaiért felelős: Agárdi Károly Ig.

ARREGGEL

XX. ÉVFOLYAM, 46. SZAM.

Főszerkesztő: LAZÁR MIKLÓS

BUDAPEST, 1947 NOVEMBER 17.

Tizezres tömegek üdvrivalgása közben MEGNYILT A MARGITHID!

Ezen az esős vasárnapon már a reggeli órákban ezrek és ezrek indulnak Budán és Pesten a Margit-híd budai hídfője felé,

a Dunaparton végig zászlóerdő hullámszik, a villamosok roskadoznak, a buszok zsúfoltan bögnek át a Kossuth-hídon, s reggel feltízor felvillannak a Margit-híd villanykörte.

Pest-Buda nagy napja: az új Mar-

Budán: a Pálffy-térről a hídfőig, Pesten a Nyugati-pályaudvartól a Dunapartig ember ember hátán, zászlók, táblák és a budai hídfőnél áll a felvirágozott hatos villamos három vadonatúj kocsija, amely először gördül majd végig az új hid sinein.

Az ünnepség a budai hídfőnél zajlik: a feldíszített tribün már fél-tizenegyor roskadásig zsúfolt, s körülötte félkörben és előtte belát-hatatlanul: hatalmas tömeg, s közepén a hídfő építők nagy tábora táblával: „A hidak dolgozó!” Háromnegyed tizenegyor érkezik Dinnyés miniszterelnök, lobognak a zászlók, egyetlen nagy hullámszik végig a part, s amikor elül a harsogás, esőkabátos, cserzettarcu férfi rikolt ki a tömegből:

— Lajos! Hát nekem itt lent kell állnom?

Es meglepetti kalapját a miniszterelnök felé. Dinnyés mosolyodik, int és az esőkabátos már furakodik a tömegben, felfelé a tribünre: — Egy században szolgálunk valaha, hadd szorítsam meg a kezét! — kiáltja közben diadalmasan. Néhány perccel 11 előtt ismét feltör a harsogó éljen, teletorokkal kiáltja a tömeg: „Éljen Gerő, a hídvérő!” Percekig visszhangzik az ütemes kiáltástól a Dunapart, Gerő leveszi sötétszürke puhakalapját, bólint, látható zavarral küzködik, a hid felé néz. Ott, a korlátnak támaszkodva néhány hidmunkás áll-dogál, Gerő feléjük köszön, azok leveszik a sapkájukat, meglepettik. Néhány pillanatig csend van, mindenki ezt

a néma üdvözlést figyeli a „hid-verő” és munkatársai között.

Azután ismét eled az ütemes éljenzés, a kormány többi tagja érkezik s végül hosszantartó ünnep-lés közbe Tildy Zoltán köztársasági elnök vonul kíséretével a dísz-emelvényre.

ígérem, nem telik bele további esztendő, hogy teljes szélességében, régi szépségében áll majd előttünk a Margit-híd is.

Ismét a hid felé néz s most mint-ha a multat fürkészné tekintete:

— Rövid idő telt el azóta, hogy az első pestiek lerongyolódva, cök-mókjukkal átmentek a Margit-híd kistestvérén, a Szovjet Hadsereg által megépített Mancs-hídon.

— Éljen a szovjet hadsereg! — kiáltozza ütemesen a tömeg, majd ismét Gerő határozott hangja hallatszik:

git-híd kitarja karját a két város-rész között, — karcsún és diadal-masan, ahogyan 71 esztendővel ez-előtt, 1876 április 30-án, amikor „hat ívet tartó vasszerkezete hét betonra állított s felül sóskúti kőből épült gránitoszlopon nyugodt”. Azután 1944-ben a Dunába fullt a hid, iveri megtörték, a gránitoszlopok végigrepedtek, vas-szerkezete iszapba süppedt — s most kemény kezek ismét a ma-gasba emelték.

Feketekabátos férfi lép a mikrofon elé: a hidmunkások képviselője.

Nem keresgéli a mondatokat, nem is készül díszes beszédre, csak éppen megköszöni a miniszternek, hogy nap mint nap megjelent kö-zöttük, jóakarattal és biztatással figyelte a munkájukat s bevallja: ez adott erőt neki és munkatársai-nak ahhoz, hogy éjt nappallá téve dolgozzanak s hogy

a kitűzött határidő előtt hat héttel a Margit-híd ívei ismét a Duna fölött feszülnek.

Miközben beszél, a hidat nézi és az alkotó büszkesége csillog a szemében. Azután Szécsi Károly, a közlekedésügyi minisztérium hid-építés osztályának vezetője mond néhány szót.

Az „ünnepeltről” beszél, a Margit-hídról,

amely, íme, feléledt súlyos beteg-ségéből s kecses lendületével is-mét Pest és Buda fáradatait, ütemes vérkeringését szolgálja. Utána

Gerő Ernő

lép a tribünre: — Egy esztendő óta — szól a megilletődött csend-ben —, amikor a teljesen újjáépí-tett déli összekötő vasuti hidat át-adtuk a forgalomnak, nem volt Budapesten nagy hídatavatás, de ez nem azt jelenti, hogy a magyar hidépítők ezalatt babéraikon pihen-tek volna. Közben elkészült a ha-talmas szőlővasuti hid, ebben az esztendőben felavatjuk a Tisza-hidat s

— Ez alatt a rövid idő alatt azonban hatalmas utat tettünk meg, mert

immár a negyedik újjáépített nagy hidunkat avatjuk Buda-pestben.

Hidjaink újjáépítése kézzelfogha-tóan mutatja, milyen óriási léptek-kel halad előre felszabadulásunk óta a magyar demokrácia.

Szorgalmas, tehetséges népünk megérdemli, hogy verejtékes munkája nyomán feltárulja-nak előtte a szebb és boldogabb jövő kapui.

Elhalkul a hangja, a szürke Du-nára vet egy pillantást, ahogy folytatja:

— A hősi munkának azonban ál-dozatai is vannak.

Emlékezzünk meg most egy peronyi kegyeletos némasággal Veréb István munkásról, aki életét adta az újjászületett Margit-híderért...

Meghajlanak a zászlók, csend feszül a térre s a Duna fölé és

a hid alatt lassan úszik dél felé egy csokor virág...

— Hidjaink és országunk újjá-építése nehéz munkát, sok-sok nél-külözést és bajlódást követel a dolgozóktól — folytatja megkémé-nyedett hangon Gerő Ernő — és éppen ezért ne legyünk elnézők és gyengék azokkal szemben, akik zűrzavarra, pusztításra és hábo-rúra spekulálnak!

— Vesszen a reakció! Halál Pffeifferre! — zúgja a tömeg.

Bognár József polgármester lép ekkor az emelvényre és városa nevében köszönettel átveszi a Mar-git-hidat,

majd zúgó éljenzés, tapsvihar közepette áll a mikrofonhoz

Tildy Zoltán.

— Az országban — kezdi nagy csendben beszédét —, de az egész világon két nagy áramlat küszkö-dik egymással. Az egyik, amelyik nem akarja tudomásul venni az új világ születését, azt, hogy eddig el-nyomott társadalmi rétegek sza-badságra és emberi egyenlőségre vágyanak s visszakívánják azt a multat, amelyben gátlás nélkül mű-ködhetek a kizsákmányolás erőt. Ez az áramlat a tagadás szellemét állítja szembe minden haladással és fejlődéssel, gyűlölséget szít s a háború rémét idézi a félelemmel teli emberiség elé.

A másik áramlat a gyűlölség viharai közepette is csende-sen és szívósan épít tovább, hogy emberibbé és szebbé te-gye a dolgozó milliók életét,

verejtékes munkával tünteti el a háború pusztításának nyomait s egyre újabb alkotásokkal teszi el-viselhetőbbé, könnyebbé és jobbá az emberi sorsot... A Margit-híd felavatásának napján az egész nemzet elismerését és köszönetét tolmácsolom annak a kitűnő hid-építő gárdának, amely Gerő mi-niszterrel és munkatársaival az élen már annyi bizonyosságot adta tehetségének, munkában való hő-sies helytállásának — amely élen jár a rombadöntött ország újjá-építésében és új alkotások meg-teremtésében.

Azután elhangzik a halk mondat:

A hidat átadom a forgalomnak!

A megilletődött mondatot orkán-szerű éljenzés követi, egyszerre mozdul meg a tömeg, a hid felé fordul, amelynek traverzei frissen csilognak a puhán szitáló esőben.

Tildy Zoltán, Dinnyés Lajos, Gerő Ernő, Mihályfy Ernő és Nagy Imre lépnek először a hídra, szakad az utat záró nem-zetiszínű szalag,

— Középen, az úttesten haladnak át sietős léptekkel Pest felé. A túl-oldalon a hatalmas tömeg éljen-zésbe tör, a kiáltást visszaverik a házfalak: — Éljen a Margit-híd!

Szakadnak a kordont tartó kő-telek, a tömeg meglódul, a vil-lamos csilingelve siklik át Bur-dáról Pestre, tarka zászlóerdő úszik a hídon és kivilágított hajó a hid alatt, lefelé...

A Duna fölött, a hid közepén talál-kozik a két oldalról hullámszó em-berrengető, vadidegenek egymás kezét szorongatják, kalapok repül-nek a levegőbe, lassan és méltóság-teljesen végigcsinadrattázzik a hídon a vasutaszenekar, recsegnek a bom-bardónok, rikkannak a kürtök, brummognak a nagydobok...

Pest és Buda kezét szorít a fűrge habokkal hömpölygő Duna fölött.

Halász Péter

Hiteles tudósítás a pokolgépes bűnszövetkezetről

Az újpesti „Angyal“-patikában készültek a pokolgépek?

A Reggel munkatársa vasárnap nyomozóútra indult a városi pokolgépes robbantómerénylétől kiadott hivatalos közlemény alap-ján, amely megemlékezett arról, hogy több őrizetbevétel történt, de névszerűen csak kettőről emlékezett meg: Jaczkó Iván gyógyszerésztől és Vízny Károly volt SS-hadnagy-ról.

Elő látogatásunk a Semmel-weis-utca-ba vezetett, a 4-es számú házba, amely a hajdani Országos Kaszinóval éppen szemben van: itt lakott Jaczkó Iván és Pál, valamint az édesapjuk, id. Jaczkó Pál volt képviselő és édesanyjuk. Az idő-sebbik Jaczkó Pál felvidéki származású volt, Poprádon született. A régi országgyűlésnek több cik-luson át volt tagja,

Később Wolff Károly pártjának tagja lett és a Belvárosban hang-

adó politikai személyiség. A nyá-ron halt meg 77 éves korában. Az-óta 70 éves özvegye és Iván fia lakott a Semmelweis-utcai lakás-ban, miután ifjabb Jaczkó Pál, az összeskivési pör vádlottja, már akkor a fogházban ült. A vi-lágháború előtt id. Jaczkó Pál még a Múzeum-körút 3. házban lakott és csupán

1933 májusában költözött át a Semmelweis-utca-ba,

miután az ügyvédi gyakorlattól visszavonult.

Nagy vagyonuk volt Jaczkóé-k-nak,

hatszobás lakásban laktak. De az ostrom után nem tudták megtartani a lakást, ezért kettő-osztották: három szobában már társbérletlők laktak, Szöllősy Mária és Szöllősy Sarelta kecskeméti földbirtokosnők.

Ifj. Jaczkó Pál letartóztatása után ez a három szoba is soknak bizonyult, ezért albérletet fogad-tak: Bozsó Tibor és Orsy Pál or-vostanhallgatókat.

Jaczkó Iván néhány hónapja megnősült,

elvette egy pinchelyi orvos leá-nyát, Jaczkó Ivánt pénteken vitték be az Andrássy-út 60. alá, a poli-tikai rendészeti osztályra, még az nap este megtartották a Semmel-weis-utca-ban a házkutatást is még pedig eredménnyel: rábukkantak az új összeskivési bűnjelétre. A Reggel munkatársa zárva és le-pecsételve találta már a lakást ahonnan az albérletkés is eltávoztal. Beszéltek a ház lakóival, akik azt mondják, hogy Jaczkóék visz-szavonultságban éltek, látogatókat alig fogadtak.

ÁRA 1 FORINT

Jaczkó Ivánnak nem is volt arra szüksége, hogy a lakásán folytassa az összeesküvés szervező munkáját, vagy a pokolgépek gyártását. Hiszen ő volt az újpesti „Angyal” gyógyszerész felelős vezetője!

Ennek a gyógyszerésznek a regénye azonosan hozzátartozik a pokolgépes összeesküvés történetéhez. Szirmainé Szentgály Irén patikája az újpesti István-út 63. alatt van, Jaczkó Iván Újpesten Szirmainé Szentgály Irén „Angyal” gyógyszerésztárában volt felelős gyógyszer-

tárkezelő. Az a gyógyszerész az újpesti városházával szemben, a Király-utca sarkán áll évtizedek óta. A házat a gyógyszerész 1944 év előtti tulajdonosa, Újpesten egy köztisztviselőben álló régi polgára, az újpesti izraelita hitközség elnöke, Mezei Elek gyógyszerész építtette.

Endre László barátjának patikájában

Mezei 1943 őszén adta el gyógyszerésztartását Szentgály Dániel gödöllői gyógyszerésztulajdonosnak, a kivégzett Endre László egyik legmeghittebb barátjának. Az újpesti hírek szerint Endre „szelíd nyomást” gyakorolt Mezeire,

hogy az eladást minél gyorsabban lebonyolítsák és pedig — a Szentgály által megállapított vételeiről. Szentgály halála után lett a gyógyszerész tulajdonosa Irén leánya. A Mezei-család Auschvitzban pusztult el, egyetlen tagja sem érkezett vissza. Az „Angyal” gyógyszerésztárnak volt alkalmazottja Jaczkó Iván és a rendőrség már tegnap óta abban az irányban folytat nyomozást, hogy

tult el, egyetlen tagja sem érkezett vissza. Az „Angyal” gyógyszerésztárnak volt alkalmazottja Jaczkó Iván és a rendőrség már tegnap óta abban az irányban folytat nyomozást, hogy

a pokolgépekhez szükséges anyagokat, mint gyógyszerész rész szerezhette meg és valószínűleg a gyógyszerésztárában is dolgozta fel,

s állította össze ezeket a bombákat. A nyomozás abban az irányban is kiterjedt, hogy a bombák Jaczkó éjszakai inspekciói alkalmából készülték-e? Az „Angyal”-patika laboratóriumába Jaczkó még a feleségét sem engedte be.

nem volt. Rendkívül elzárkózott magatartása odáig ment, hogy még a gyógyszerész női alkalmazottjai is panaszkodnak, hogy nem tudnak vele semmiféle beszélgetésbe elegyedni.

A Reggel munkatársa Jaczkó Iván munkahelyén is érdeklődött. Gyógyszerész-kollégája nyilatkozott és a következőket mondta:

A női alkalmazottak többször próbálták azzal, de minden kísérletük meddő maradt: nem lehetett társalgásra bírni! Ha a gyógyszerésztárában kísérelték, akkor rendszerint este 5 órától másnap este 5-ig tartott a munkája.

— Jaczkó Iván mindössze 8—10 esetben teljesített gyógyszerésztárában kíséreltetett ügyeletet szolgálatot, hol éjjel, hol nappal. Állandó, rendszeres alkalmazása itt

— Gyógyszerésztárában egyáltalán

nincs olyan gép vagy berendezés, amely robbanó anyagok vagy robbantó eszközök előállítására alkalmas volna.

Mindössze csak egy egyszerű keverőgép van. Még az olyan robbanó anyagok is, amelyek egy-egy gyógyszer kivizsgálásához szükségesek, csak a legminimálisabb mennyiségben vannak. Ha Jaczkó Iván jött, csomagot soha nem hozott, de nem is vitt.

ségek, csak a legminimálisabb mennyiségben vannak. Ha Jaczkó Iván jött, csomagot soha nem hozott, de nem is vitt.

Mérgezett levelek és uszító röpcédulák

Vizy Károlyról megállapítottuk, hogy mint SS-tiszt esett fogságba a Rákóczi-téren, Budapest „védelmében”.

Onnan hamarosan kiszabadult és összekötésbe lépett Jaczkó Pálal, aki beszervezte a Magyar Közösségbe. Jaczkó Ivánnal is így ismerkedett meg. Az összeesküvés ügy kipattanása után sikerült meghízádnia, nem tereledött rá a figyelem. Amikor Jaczkó Ivánnal már eléggé nyugodtnak gondolta

a helyzetet, hozzáfogtak az újabb szervezkedéshez. Első ötletük az volt, hogy

Aconitin nevű vegyszert készített és azzal preparálta a leveleket.

mérgezett leveleket küldenek a demokrácia ismert vezetőinek.

Fegyveres szervezkedésbe is kezdtek és Flóris Elemér újhirlapíróval röpcédulákat szerkesztettek. A röpcédulák alá a szörnyű emlékü „Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség” nevét írták.

A mérgezett levelekhez Jaczkó Iván adta a segítséget. Az újpesti gyógyszerész laboratóriumában

Ők a gyujtogatók?

A nyomozás a nyári gyujtogatások körülményeit is tisztázni igyekszik:

azt, hogy a számos üzemi tüzből melyeknek voltak ők az okozói? Azt már bevallották a rendőrségen,

hogy fel akarták gyujtani a parlamentet, a Szakszervezeti Tanács és a munkáspártok székházait.

A városházi merényletet november 12-én, szerdán este beszélték meg. A pokolgépet is akkor készítették. Kézigránátot, forgópisztolytöltényeket és ágyúlóport esomagoltak vattába és a csomaghoz 180 centiméteres gyujtózsínort erősítettek.

A gyujtózsínór egyrésze azonban nedves volt és nem gyujtotta fel a tüzet.

háziörizetben, mielőtt a mentelmi bizottság kiadta volna. A jelek szerint ez volt az első összeesküvés ténykedésük. Az ötletet akkor is Jaczkó adta:

Vonatrobantásokra is készültek. Terveztek Donáth György megöltetését, valamint Jaczkó Pálét, még akkor, amikor lakáán volt

alfatott kell keverni a Jaczkó Pált örző detektívek kávéjába.

TUDJA ON HOL A SEMMELWEIS-UTCA?
AHOL PRECÍZ SZEMÜVEGET KÉSZÍTENEK
GYIMESI OPTIKA BELVÁROS SEMMELWEIS-U. 8.

Az Államvédelmi Osztály nyomozói hosszú megfigyelés után fogták el Jaczkót és Vizyt. A Semmelweis- és Kossuth Lajos-utca sarkán, az espresszó előtt találkozott Jaczkó és Vizy, amikor a detektívek rájuk ütöttek. Éppen Flórisal lett volna találkozásuk. A detektívek közbelépése folytán nem várták meg a találkozón Flórist és mire a detektívek visszamentek, Flóris megszökött.

Országos körözést adtak ki ellene.

Vasárnap délután újabb letartóztatások!

Az új összeesküvés ügyében vasárnap délután újabb őrizetbevételek történtek az Andrássy-út 60-ban. Előállították és őrizetbe vették a feltámasztott Keleti Arcvonal Bajtársi Szövetség égisze alatt megszervezett fegyveres csoportok szervezőit.

Számos további őrizetbevételek várható.

A hőmérséklet kissé csökken!

Európa közepe felé a Sarkvidék felől újra hidegebb levegő áramlik be, Franciaországban esik az eső, Bajorországban havazik. Hazánkba emhőbb levegő áramlik be, úgy, hogy a keleti megyéket kivéve az ország többi részén a hőmérséklet mindenütt 10 fokig emelkedett, az egész országban esik az eső. Tiszabecsen 15 mm, Mátraházán 8 mm csapadékot mértek. Ami a távolabbi kilátásokat illeti, mérsékelt, időnkint élénkebb nyugati-északnyugati szél várható, sokfelé futó eső, a magasabb helyeken havasos. A hőmérséklet csökken. Budapestben vasárnap délután 3 órakor a hőmérséklet 8 fok volt.

Egyenlő versenyfeltételeket követelteltek a piaci árusok

Vasárnap délelőtt a Marx-moziban a piaci árusok és kiskereskedők (PIKOSZ) nagygyűlést tartottak, amelyen a piaci árusok súlyos helyzetét tárgyalták. Kovács Miklós elnök kifejtette: nem lehet közömbös a demokrácia számára, hogy naponta fordulnak elő azok a szomorú esetek, amikor 25—30 esztendősi muittal rendelkező

árusok kénytelenek visszaadni iparigazolványukat.

Beszédében élesen támadta az Anyag- és Árhivatalt, amelytől több árut és igazságos árulósztatást követelt. Fessler Lajos, a Kereskedelmi és Ipar-kamara kiküldötte

az egyenlő versenyfeltételek helyreállítását kívánta.

Követelte továbbá, a kiskereskedők betegségi és öregségi biztosítását is. Gyarmati Andor és Halász Mózes felhívására után határozati javaslatot fogadtak el, amelyben felkértek a kereskedelmi minisztert, hívjon össze értekezletet, amelyen a kereskedők és a szövetkezetek tárgyalják az együttműködés lehetőségét.

X héten indul az
ÚJ MAGYARORSZÁG

300 díjas
keresztrefjéversenye

A tartalomról:

Czimer József cikke:
MIERT NEM ESZEL
TÍPUS-EBEDET?

Déry Tibor cikke:

A GYERMEKVARÓSRÓL

A MOLOTOV-BESZÉD
ANALIZISE

Ára: 1.50 forint

Nyugtalanág és feszültség Európa minden sarkában

A nyugtalanág Európában a londoni külügyminiszeri értekezlet megelőző napokban egyre fokozódik. A francia kikötőmunkások sztrájkja tovább tart, átcsapott számos más földközítengeri kikötőre is,

60.000 kikötőmunkás áll tétlenül,

a francia kormány katonaságot, tankokat mozgósított, de a nyugtalanág mögött komoly sérelem rejtezik és ez az, hogy

a munkás és a fixfizetéses rétegek viselik a francia adóteher 40 százalékát.

Olaszországban a sztrájkok a lombard iparvárosokból átcaptak Rómára és a félsziget legdélibb sarkába is, a minisztertanács permanens üléseket tart, anélkül, hogy az alapvető okot, Einaudi pénzügyminiszter deflációs politikájával járó tömeges munkásebocsátást megállítani tudná. Palesztinában a véres események tovább tartanak, jóllehet ma már van némi remény e bonyolult kérdés békés megoldá-

sára. Tíz angol halt meg a legutóbbi időben terrorselekmények következtében,

32 megsebesült és három hajó tart Palesztina partjai felé illegális bevándorlókkal felületén, köztük sok magyarral is. Bevin legutóbbi beszéde, amelyet Bristolban tartott, nem ígér sok jót, mert az angol külügyminiszter vészjósló kijelentést tett, mondván: „Eljön az a pillanat, amikor az ember érzi, hogy nem tud megállapodni!” A két szomszédos északi szláv államokban a helyzet változatlan és tovább is feszült. Mikolajczykot megfosztották mandátumától és állampolgárságától s Fierlinger a prágai szocialista kongresszuson kijelentette, hogy minden attól függ, vajjon a munkáspártok küzdelme nem vezet-e olyan összetűzésre, amely járhatatlanná teszi a demokratikus utat. Így forog a világ keserű levében e borús őszi napokban és a kibontakozás jelei még nem jelentek meg a láthatáron.

E héten döntenek a Pfeiffer-párt sorsáról

A Pfeiffer-párt további sorsa állt vasárnap a politikai érdeklődés előterében. A Magyar Függetlenségi Pártból kilépett képviselők — tizenketten — vasárnap Zsedényi Béla vezetésével úgy döntöttek, hogy

deklarációban tagadják meg Pfeiffer Zoltánt és bélyegzik meg newyorki rádiónyilatkozatát,

A Kisgazdapárt politikai bizottsága Dinnyés Lajos miniszterelnök indítványára szögezte le, hogy

nem vesz fel tagjai sorába olyan képviselőt, akit a legutóbbi választáson ellenzéki programmal választottak meg.

Az ellenzéki pártok közül a Balogh-párt ugyancsak elzárkózik a pfeifferista képviselők felvétele elől. A Reggel értesülése szerint

egyetlen kivétel Bárkányi Ferenc szegedi iparosképvisező,

akinek a felvételéről a Balogh-párt a keddi pártértekezleten dönt. Bárkányi nem most, hanem már két héttel ezelőtt kilépett a pártból. A Barankovics-párt nem hozott el-

utasító határozatot, de szintén azon az állásponton van, ha a pfeifferista képviselő belépésre jelentkeznek, egyenlő bírálnak el. A magyar függetlenségi pártot Dálnoki Miklós Béla vezeti és a tagok közé még húsz képviselő számítható. Hír szerint Miklós Béla a Ház egyik legközelebbi ülésén a párt nevében nyilatkozatot olvas fel, amelyben elítélik Pfeiffer magatartását és amerikai nyilatkozatát. Egyes Pfeiffer-párti képviselők felvetették azt a gondolatot,

nem volna-e helyesebb lemondani a mandátumokról és ki mondani a párt önkéntes feloszlását.

Révai József a Szabad Nép vasárnapi vezércikkében a Pfeiffer-pártnak a parlamentből való elávolítását követeli. „Az új fasizmus pártjának, a külföldi imperialisták ötödik hadoszlopának nem lehetnek a magyar demokráciában sem szervezetei, sem parlamenti mandátumai!” — írja Révai. Révai József vasárnapi vezércikkét politikai körökben úgy értelmezik, hogy már a legközelebbi napokban döntenek a Pfeiffer-párt sorsáról.

Három évi börtönre ítélték egy nyugalmazott miniszteri osztálytanácsost és azonnal letartóztatták

Nagy feltűnést keltett hónapokkal ezelőtt az a feljelentés, amely azzal vádolta Epey Géza ny. belügyminiszteri osztálytanácsost és feleségét, akik a Zugligetben határozás villájukban laktak, hogy 1944-ben a náluk meghúzódo üldözötteket előbb

rús és népellenes büntetéstől őt évi börtönre ítélték.

megszarollák, azután — feljelentették a nyilasoknál!

Az egyik üldözöttet Komáromban agyonverték, egy leányt pedig deportáltak. A feljelentés igaznak bizonyult és a rendőrség Epeyét letartóztatta, míg a férj szabadlábon védekezett. A most megtartott népbírósi tárgyaláson a tanúk

súlyosan terhelő vallomást

tettek. A népbírósa Epey Gézát népellenes büntetéstben mondta ki bűnösnek s ezért három évi börtönre ítélte s elrendelte azonnali letartóztatását. Az asszonyt hábo-

Új telikabát-
modellek

Ferda Manynál

Megugrasztotta a betörőt a takarítónő

Vasárnap délután a Sas-utca 24. számú házban, a Faipari és Szállítási Kft. irodájában egy férfi fel akarta feszíteni a kasszát. Vétlenül azonban benyitott egy takarítónő, s amint észrevette a betörőt — rákiáltott! A betörő erre revolvert rántott, az asszonyra emelte és megfenyegette, hogy agyonlővi, ha mukkanni mer. Revolverét állandóan az asszonyra irányította, kihátrált a szobából és elmenekült.

Fájdalommal tudatjuk, hogy szerettünk anyánk, anyósnk, nagyanyánk, mindenki nagy-mamája

Özv. Markovits Sámuelné

életének 82-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn, 11. hó 17-én 1 órakor lesz a rákoskeresztúri izr temetőben.

Gyászolják gyermekei: Imre, Elemér, Etus (Tanger), Menyel: Manó, Böszö, Veje: Sipos László (Tanger). Unokái: Gyuri, Zsuzsi, Bandi, Miksi.

Gombosi Zoltán államtitkárt nyugdíjazzák

Gombosi Zoltán címzetes iparügyi államtitkár, az elajúgyek miniszteri biztosa, szombaton nyugdíjazását kérte. Az elajúgyek élére ugyancsak miniszteri biztostként még e héten új szakembert nevez ki Bón iparügyi miniszter. Gombosit — mint ismeretes — az elmúlt napokban ismételtén kihallgatták a gazdasági rendőrségen.

Sürgős betegszabadságot kért FARKAS TANÁCSÉLNÖK,

aki a halálos ítéletet kimondta a nádudvari malomtulajdonosra

(A Reggel debreceni tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnapra sem nyugodott el az izgalom, amely szombaton borította el Debrecent, amikor

600 főnyi parasztság érkezett a városba Nádudvarról,

a halálra ítélt nádudvari malomtulajdonos, ifj. Futó Imre érdekében. A nádudvariak követelték, hogy engedjék őket a bíróság elé, de

a rendőrség elzárta a törvényszék felé vezető utat.

a debreceni szakszervezetek kiküldöttje, Molnár József szolt a tömeghez.

20 főnyi küldöttség

vált ki a nádudvariak közül és elmentek Imecsfalvy Jenőhöz, az államügyészség vezetőjéhez, aki előtt Molnár Márton szolt a község nevében. Jegyzőkönyvbe is vették a nádudvariak kérését: tartson a tör-

vényszék új tárgyalást, hallgassák meg a nádudvari tanukat, az idősebbik Futót engedjék szabadon és a bezárt malmot nyissák meg. Lipták Margit

1800 aláírással ellátott kérvényt adott át

ez ügyben az ügyészség vezetőjének, aki kijelentette, hogy illetékes helyre terjeszti fel a kérelmet és megkeresi az ítéletábrát, hogy a Futó-ügyet minél előbb tárgyalják és a közzeljárás hatóságoknál is eljár a malom megnyitása érdekében. Azt is megengedte, hogy a nádudvariak nevében

két gazda meglátogassa az ítéltet a fogházban.

Egyébként kérvény érkezett a debreceni törvényszék elnökéhez, amelyben

Farkas Aladár a halálos ítélet kimondó úzsorabíróság elnöke sürgősen betegszabadságot kér.

Kézrekerült a főhadnagy, aki halálba küldte áldozatának anyját és feleségét

Szombaton tartóztatta le Donner Tibor néppüvész Sinkovics József honvédfőhadnagyot, aki a német megszállás idején Balassagyarmaton elfogatta a tábori csendőrökkel Pásztor Dező kereskedőt, aki ellen azt a vádat koholta, hogy baloldali elemekkel tart összeköttetést. Másnap dr. Magos Attilát jelentette fel, mint katonaszökevényt, majd amikor Magos Attila édesanyja érdeklődött fia sorsa iránt: őt is elfogatta és vele együtt Magos Attila feleségét is. A tábori csendőrök Sinkovics főhadnagy utasítására borzalmasan megkínálták az elfogott embereket, de nem kímélték a Balassagyarmaton köztisztviselőnek álló Magos-család két nőtagját sem. Néhány nappal később mind a két asszonyt, Magos Attila anyját és feleségét Auschwitzba szállították, ahonnan nem tértek vissza. Magos Attilát súlyos fegyházbüntetésre ítélte a vészbíróság, míg Pásztor Dezőnek sikerült megszöknie. Sinkovics különböző árneveken bujkált mostanáig, más-más vidéki városban, míg végül rendőrkézre került

Egy millióval károsította meg a MÁVAG-ot egy építészmérnök

Az államügyészség vádat emelt Kállai Géza építészmérnök ellen, aki még 1945-ben kötött megállapodást a Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyár vezetőségével, hogy felépít annak műhelyeit, ugyanakkor olyan építők munkásokat alkalmaz, akiket a megrendelő MÁVAG fizet. Később rájöttek arra, hogy Kállai a vállalat által fizetett munkásokat más építkezéseknél használja fel, sőt a hetibérfeljegyzékben olyan kö-

műveseket is feltüntet, akik — egyáltalán nincsenek! Kállai nemcsak a nemlétező munkások munkabéreit tartotta meg magának, hanem megkárosította a MÁVAG-ot a papíron szereplő munkások kereseti adójával és más illetékkötelezettségek összegével. A vizsgálat megállapította, hogy Kállai több mint egy millió forintnyi kárt okozott a Magyar Állami Vas-, Acél- és Gépgyár R.-T.-nak.

Nem az igazi „Kekit” a rendőrgyilkost, fogták el Makón

— „csak” egy zsebtolvajt

Szombat reggel utazott Makóra Marosi százados vezetésével a főkapitányság különleges nyomozó csoportja, mert a makói rendőrség jelentette, hogy elfogták „Kekit”, „Hekus Dönci” bűntársát, akinek valószínűsége Szepesti József. A budapesti detektívek az esti órákban kerültek szembe Szepesivel és már az első percben látták, hogy nem azonos az ország-szerzte körözött rendőrgyilkossal! A félreértés abból származott, hogy

az elfogott fiatalembert valóban Szepesi Józsefnek hívták, a makói rendőrségen pedig azt hitték, hogy ő az a Szepesi, aki a Csaba-utcában agyonlőtte a rendőrt. Kétségbeesetten tagadott, s mire tagadása eljutott a budapesti főkapitányságra, már olyan formában terjedt el a hír, hogy „Hekus Dönci társa, a halálraítélt áruházi kéjgyilkost vadolja a Csaba-utcai rendőrgyilkossággal!” A makói rendőrség buzgalma azonban nem volt hiábavaló,

mert az elfogott Szepesi régóta nyilvántartott zsebtolvaj, aki a makói vásárra érkezett, Hegedűs István nevű társával együtt — „dolgozni”. A Makóra utazott különleges detektívcsoporthoz Szege felé folytatja útját, ahol az arzenes gyilkosság nyomozásába fog bekapcsolódni. Szepesit nem hozták Budapestre, hanem az illetékes ügyészségnek adják át, míg a valódi Szepesi-Keki ellen újabb körözőlevelet bocsátanak ki.

NEM KIVÁNATOS BEHOZNI:

kávét, teát, fekete borsot, köményt, mákot, mazsolát, citromot, gesztenyét és szardiniát

A Fűszerkereskedők Országos Egyesülete hivatalos lapjában közölni teszi, hogy a tárcaközi bizottság elkészítette azoknak a cikkeknek a jegyzékét, amelyeknek behozatala nemes deviza ellenében — nem kívánatos! A jegyzékben felsorolt cikkekre tehát

nem adnak,

a kereskedelem tehát a belföldi készletekre van utalva, amelyek egyes cikkekben — például nyers kávéban — elég tekintélyesek. Az említett jegyzék sok fontos és kedvelt élelmiszeri cikket sorol fel.

A jegyzékben mint nem kívánatos szerepel:

kávé, tea, bors, gyömbér, fahéj, szegfűszeg, vanília, kömény, mák, mazsola, füge, narancs, mandarin, citrom, gesztenye, datolya, banán, kakaópor, csokoládé, hal és halkészítmények, amely tétel alatt szardínia, szardellagyűrű, és szardellapaszta értendő.

Amerikai cigaretta és hollandi szivar nem szerepel a jegyzékben. Er-

tesülésünk szerint a nem kívánatos cikkek között szerepel még a tejpor is, amelyben már is hiány mutatkozik, mert tejport csak egyetlen hazai gyár készíti, de ennek teljesítménye a szükségletnek csak egy csekély töredékét fedezi. A tárcaközi bizottság határozatában kimondta azt is, hogy ha a felsorolásban szereplő cikkek közül egyik-másik megkötött kereskedelmi szerződésünk valamelyikében szerepel és annak importja indokoltnak látszik, vagy átvételi kötelezettség volna, az ilyen eseteket mindig

egyenként és esetenként

kell elbírálni.

Minisztereken és államtitkárokon kívül egyetlen köztisztviselőnek sem lesz autója

Menellel nélkül nem lehet igénybevenni állami autót

A kormány takarékosági programjában szerepel az állami autók számának és forgalmának a korlátozása is. A legutóbbi minisztertanács elfogadta Gerő Ernő közlekedési miniszter tervezetét, amely a következő intézkedéseket tartalmazza: Az állami autók forgalmának korlátozása az elfogadott rendelettervezet szerint az államfő gépkocsiját leszámítva, minden más állami autóra kiterjed. A miniszterek és az államtitkárok gépkocsihasználatát olyan mértékben korlátozza a kiadandó rendelet, hogy

havonta 3000 kilométeres utra elegendő üzemanyagot kapnak

átalányként, ha pedig ez elfogy, ők is csak külön menellel alapján vehetik igénybe saját kocsijaikat. A menellel szabályozza a jövőben az állami kocsik forgalmát.

A közhivatali autók részére közös garázsokat létesítenek.

A minisztereket és az államtitkáro-

kat kivéve a különböző hivatalok vezetőinek és főtisztviselőinek a jövőben nem lesz különkocsijuk. Ha hivatalos útra szükségük lesz gépkocsira, akkor csak az illetékes főtisztviselő által kiadott menellel alapján igényelhetnek a közös garázsokból meghatározott időtartamra, illetve útvonalra állami kocsit.

A menellevek kiállítását szigorú feltételekhez kötik

és utólag miniszteri bizottság vizsgálja majd felül, hogy valóban közérdeklő célra utalták-e ki az állami autót. Remélik, hogy

ez a rendelet véglegesen megszünteti a közhivatali autók magáncélra való igénybevételeit.

Ugyanezt a korlátozást léptetik életbe a városházán is.

Két rizsnagykereskedő kerül a munkásbíróság elé

Vasárnap rendelte el dr. Kossuth György államügyész a pestvidéki ügyészségen Bóczér Albert és Weiss Ede újpesti rizsnagykereskedők előzetes letartóztatását — árdragító visszaélés büntetése miatt! Bóczér és Weiss három vagón rizst rendelt, s megrendelt mennyiségből meg is kaptak 80 mázsát, hivatalos nagy-

kereskedői áron. De a kiskereskedőknek már a maximális árnál drágábban adták el a rizst, egyrészt pedig fióküzleteikben 14 forintért árusították, a hivatalos 12 forintos ár helyett. Úgyük valószínűleg munkásbíróság elé kerül, mert az árdragítást nagymennyiségű áruval követték el.

UJ JEL:

EBBEN BIZHAT

Fenyőfűrészáru:

Deszka
Palló
Léc stb.

FÁY M. fatelepen

V., Tisza-utca 13-20.
Telefon: 203-620.

Dombay Pensió

V., Zoltán-utca 16.
Telefon: 128-907.

Az újonnan átalakított részben szobák még kaphatók. Hűdeg-meleg víz. Etage fűtés. Mérsékelt árak!

MIAMI KÁVÉHÁZ-ban

Minden délután zenés uzsonna
SZAMOSSY NŐVÉREK

és hangulatos zenekara játszik
Este: TAKÁCS, GITTA-PARTOS JENŐ és mőkás zenekara szórakoztat.

Ann Baker énekel

Egész nap meleg étel! Fűtött helyiség!

A FRANCIA KRITIKA NAGYDÍJAS REMEKE

ROMAIN GARY

HAJNAL FELÉ

A fiatalságnak, a férfivé érő gyermek szerelmének felejthetetlen szépségű, lélekbe hatóan igaz regénye.

Fűzve 18.— Ft, Kötve 25.— Ft

QANTE

Elsőrendű hentesárut ajánlunk minden mennyiségben, viszonteladók, iparvállalatoknak és élelmiszerkereskedőknek gyári áron. Iparvállalatok részére sertésfeldolgozást vállalunk.

László Lajos és Gyula

hentesárugyár, VIII., Bacsó Béla (v. Német)-u. 21-23. Tel.: 137-015.

HIREK

Békességet akarnak teremteni a kereskedői érdekképviseletek között

A Reggel értesülése szerint Bónai Sándor kereskedelem- és szövetkezeti miniszter a közeli napokban megbeszélésre hívja össze a KOKSZ és a KISOSZ vezetőit. A megbeszélés célja, a kereskedői érdekképviseletek közötti háborúskodás megszüntetése és annak az elősegítése, hogy közösen képviselhessék a kereskedők érdekeit.

— Öngyilkos lett egy 87 éves ember. Porházi Imre 87 éves eltarthat, Elemér-utca 28. alatti lakásán felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. Az öregember betegsége miatt lett öngyilkos.

* Téli és sportkosztümjéhez legújabb divatú ingblúzokat — férfingből is tökéleteset — Dobó ingkészítőtől, Régiposta-utca 7.

— Öt kiló vöröshagyma szabadon szállítható. A közlekedési miniszter rendeletet adott ki, amely a vöröshagyma és a szárított vöröshagyma szállítását igazolványhoz köti. Nem kell szállítási igazolvány 30 kilométert meg nem haladó távolságra, 5 métermagját meg nem haladó mennyiségű vöröshagyma szállításhoz, 5 kilogrammot meg nem haladó vöröshagyma és 2 kilogrammot meg nem haladó szárított vöröshagyma közpoggyásztként, vagy postán engedély nélkül szállítható.

* Valódi ékszer jóléti dísz — szűkebben segit! Ékszermodellek SEREGNYÉL, Haris-köz 5. félemelet.

* Kihűntetés. A köztársaság elnöke Szamek Zsigmondnak, a Magyar Ecetgyárosok Országos Egyesülete elnökének, érdemes és eredményes munkássága elismerésül a Köztársasági Érdemérem arany fokozatát adományozta. A kihűntetés híre nemcsak ipari, hanem sportkörökben is nagy örömet keltett. Szamek Zsigmond ugyanis évtizedeken keresztül a III. ker. TVE élén állott, majd az FTC alelnöke és evezőosztályának elnöke volt. Jelenleg a „Duna” Evezősegit aktív sportolója és kétszeres túradíjnyertese.

— Megszűnt a Hoffmann Béla és Társa bankház. A budapesti piac egyik legismertebb magánbankháza, a Hoffmann Béla és Társa cég megszűnik. A bankházat 1923-ban dr. Miklós Armand alapította, aki tőzsdetanácsos és a Bankárszövetség elnöke lett, később Hoffmann Béla, a Kereskedelmi Bank igazgatója társult hozzá, aki azonban 1937-ben Amerikába költözött. Miklóst a németek internálták, de kiszabadult és a fegyverszünet után Dél-Amerikába költözött — fiához. A bankházat Urbányi Sándor, az egyik nagybank volt igazgatója vezette a legutóbbi időkig, de különböző kospénzüzetek miatt internálták.

Tünde szabadlábra-helyezését kéri...

Dévay Kamilla színésznővédek, aki a színházrovat helyett eddig rendőri és törvényszéki riportokban szerepelt s jelenleg előzetes letartóztatásban van: ügyvéde, Sümegi János dr. útján szabadlábrahelyezését kéri a népbíróság Lukács-tanácsától. Kérvényében előadja, hogy hat hónapja vizsgálati fogságban van s büntetése előreláthatóan nem lesz olyan nagy, hogy szökésétől tartani kelljen. Annakidején „a németek kényszerítették” arra, hogy fellépjen a tábori színház előadásain — írja kérvényében — „a svábhegyi gestapo foglyait pedig nem bántalmazta”. Kérvényéhez néhány mellékletet is csatolt, melyekben a sértettek kijelentik, hogy Dévay Kamilla nem bántalmazta őket. A Lukács-tanács a héten zárt ülésen dönt Dévay Kamilla kérése fölött.

— A Politika új számának vezércikkét Paul Ferenc írta „A nagióció csödéje” címmel. Érdekes cikkeket számolnak be Luckmannól, Truman új propagandafőnökéről, 1948 három nagy választásáról. A főbb cikkeket Szabó Zoltán, Gogolák Ede, Frey András és Kertész Róbert írták.

* Rádió, villanyzerelés, javítás. Holstein, V., Teleki Pál-utca egy. Telefon: 384-589

Vasárnap délelőtt nagyszerű matiné rendezett a J. T. a Forumban az Olimpiai Alap javára. Bemutatták a „Szent és utcalány” filmet és fellétek Mészáros Agi, Rácz Vali, Halmaj, Komlós, Szentiványi, Tompa Pál. A labdarúgó játékvetők kezdeményező lépése követésre méltó!

— Vasárnapi díszhangverseny a Szovjetunió 30 éves jubileuma alkalmából. Vasárnap délelőtt nagyzenésű díszhangverseny volt a Zeneművészeti Főiskola zuffolóság telt nagytermében, a Szovjetunió fennállásának 30-ik évfordulója alkalmából. A Szekesfővárosi Zenekar, Somogyi László vezényletével, mesteri előadásban szótaltatta meg Liadov parasztdalait, Szostakovic VIII. szimfóniáját és Haasaturjan zongoraversenyét, amelynek koncertáló szólómát káprázatosan játszotta Böszörményi Nagy Béla.

Asócsapásokkal és készsúrással ölték meg az országúton egy malomtulajdonost

(A Reggel soproni tudósítójának telefonjelentése.) Király József 42 éves nagygerendi malomtulajdonos november 9-én kerékpáron Szombathely felé indult, hogy malomfelszerelési tárgyakat vásároljon. Azóta eltűnt! Most a malomtól két kilométernyire megtalálták holttestét az erdőben, egy gödörben volt elásva. Gyilkosai fejére mért asócsapással és több készsúrással ölték meg. A rendőrség az áldozat ismerősei között keresi a tettest.

— Az Újságírók Szanatórium Egyesülete e hó 23-án d. e. fél 11-kor tartja rendkívüli közgyűlését a Fészek Klubban.

Tüntetéssel verték vissza az árdrágító kísérletet a kalocsai munkások

Beriti József kalocsai kereskedő különböző összegeket vett fel kalocsai munkásoktól, később szállítandó burgonyára. Amikor azonban a burgonya megérkezett, mázsánként 8 forint felért kért. Mintegy 100 felháborodott munkás a kalocsai ügyességre elé vonult, ott azonban nem kapott kielégítő választ. Erre a rendőrség elé vonultak és ott tüntettek. A kapitányság vezetője kötelezte Beritit a burgonya szétosztására. A kereskedő teljesítette a rendőrség és a munkások követelését és szétosztotta a burgonyát, mire a tömeg rendben szétoszlott.

Két őrnagy

A cella falain a szerencsétlen világrész minden nemzetének fájának és felekezetének a nyelvén szomorú, kétségbeesett vagy elszánt felírások voltak olvashatók. Bent a cellában és kint, a bécsi börtön folyosóin, a kontinens minden sarkából elhurcolt emberek kinlódtak és szenvedtek a Gestapo könyörtelen markában. Két őrnagy volt közöttük. Az egyik kékszemű, mosolygó, nyájas orosz fiú, Andruska, valamennyiünk kedvence, stalinói gépkovács fia, okos, kedves, parasztlivadék. A másik, 6 láb magas, szép szál fiatal angol, aki Sandringhamben végzett, vezérkari volt, franciául és németül tudott, s otthon fácánra szokott vadászni. Szóval angol arisztokrata. Mind a kettő őrnagy rangot viselt, mind a kettő ejtőernyős volt, mind a kettő bátran és bölcs nyugalommal várta a sorsot, amit az élet rámért. Mind a kettőt kivégezték, az angolt Mauthausenben három társával együtt, akikkel a Bakonyban leugrott, a másikat, az orosz, Lanzersdorffban, ködös, nyirkos novemberi napon, most három esztendeje. Mind a kettő rendületlenül bízott a győzelemben — nem is bízott, biztosra vette, s napról-napra pontosan bement, hol, s mikor szenvedik a náci újabb vereségüket. De azt is tudta mind a kettő, miért harcolt, s ha meghal, miért hal meg. Meghalt mind a kettő az európai szabadságért, a szónak magasabb, tisztább, emberibb értelmében. Meghalt a két őrnagy, az angol és az orosz, nemcsak azért, hogy az orosz és az angol nép szabad legyen, hiszen nagy népek szabadságát még a vereség sem rabolhatja el, hanem azért, hogy más népek, kis népek fia is szabadon élhessenek és szabadon dönthessenek sorsuk fölött. Három év alatt ugyan nagyot fordult a világ sora, de nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a szabadságért és az élet emberibb rendjéért haltak meg fiatal, bátor, tiszta emberek, az elválasztó vonalon innen is, túl is.

KISS DEZSÓ

* Gálaest az Operaházban a Mentők javára. December 7-én díszelőadás lesz az Operaházban: Gounod: Faust-ja kerül színre. A tiszta jóvedelem a Mentőké. A Köztársasági Elnök vezetésével a politikai és társadalmi élet vonul majd fel, hogy demonstrálja: a Mentők munkájának megsegítésében az egész társadalom egységesen áldozatkész. Jegyek biztosítása: mentők, telefon 04.

* Hangulatlímpát? Csak „Occasio”-tól, Egyetem-u. 7. és Kossuth L.u. 3.

— Lúgkő — házi szappanfőzésre. Házi szappanfőzés céljára egy kilogram lúgkő vásárlására jogosító engedélyt kaphat az, aki magánfogyasztás céljára levágott sertése után zsirbeszolgáltatási kötelezettségének eleget tett. A kötelező beszolgáltatás után beadott minden további 3 kiló zsír után újabb 1 kiló lúgkőre kapható engedély.

— Felavatták az „Olt Károly munkáskulturház és esecsemődtető”-t. Az este a sashalmi lakótelepen avatták fel az új intézményt. Benedek Jenő államtitkár megnyitotta beszéde után díszhangverseny következett, amelyet Kisteleki Károly rendezett. Az Operaház és a Nemzeti Színház művészei léptek fel, s a teljes jóvedelmet a dolgozók gyermekeinek téli felruházására fordítják.

* Citrom helyett csak a valódi „Apollo” citromtablettát használja!

— A Magyar Zöldsejtesztők Országos Szövetsége e hó 23-án d. e. 10-kor, Köztelek-utca 8. tanácstermében

* Kedvenc illata: Chat Noir kölni régi minőségben ismét kapható!

— Orvosi hír. Dr. Almai (Weinfeld) Artur fogorvosai rendelőjét V. Falk Miksa-u. 10. I. 3. alá helyezte. Telefon a régi: 127-064.

BŐRKABÁT

bőr mellény, szőrme- és bőrsapka, női- és férfikesztyű, atlátszó- és viharkabát

BŐR- ÉS SPORTRUHÁZAT-tól
VII. ker., Rákóczi-út 4. Telefon: 226-310.

Kalaplőmbök, cukorkabőrformák, szalagfűrészgumik
Szállít

Gumiüzlet
Rákóczi-út 75
Telefon: 139-057.

Gépszíjak, ékszíjak
vétel — eladás — csere

Ötvös, Dobozi-u. 5.
Telefon: 138-279

Villanymotorokat
hibásakat is veszünk

Kovácsfűtőkész villany-za eladók. KRAMER tekercselő üzem,
VI., Hunyadi-tér 7.

Villanymotorok
tekeresése, javítása
vétel — eladás

KLEIN és WEISZ
VII., Dohány-utca 80.
Telefon: 223-617.

Veszek
VIII. mozdoktat
„tűzhelyet
„boylert
„és gáz hűtő-
szekrényt

AUDION
VI., Nagymező-u.
31. Telefon: 123-129

BUNDÁK

női térfű nagy választékban

SZEMERE
szőcsnői, ERZSÉBET-KÖRÚT 26

Be nem költözhető ÖRÖKLAKÁSOK
Bajcsy-Zsilinszky és a Lövőház-utcában, fele árán is olcsóbban kaphatók.

Beköltözhető BÉRLAKÁSOK
építési hozzájárulással Sas-utcában és Bécsi-utcában. Bővebbet:

Gábor Miklós V., Falk Miksa-utca tizenhárom, I. 2.
Tel.: 126-923.

József-körúton
minden célra alkalmas

üzlethelyiségek
építési hozzájárulással

átadók.
Érdéklődni: Ferenc-körút 24., II. 2.

ÜZLET — ÜZEM
irodahelyiség ÁTADÓ?

FELLNER által kapható!

Szt. István-körút 30.

BALLON

átlatos, csö-, vihar- és lódenkabát

MÁRTON és SZÁSZ
V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

Fóti Sándor a szép szabású bundák
mestere VII. Rottenbiller-u. 39. Tel.: 427-764

Kirakatállványok
a legmodernebb kivitelben az 50 éves REICHERT cégtől!

HARRACH
Ferenc krt 24
Tel.: 385-112

VILLÁK:
Gödöllőn egyholdas gyümölcsös 6 helyiségű álló bekölt. lakóházzal 14.000.
Hűvösvölgyben 400 négyszögletes parkban 3 szobás hallos, öszi-komf., öszi-komf. műves, bekölt., garázzsal, 60.000.

BÉRHÁZAK:
Ferenc-körútnál 3 em., komf., 60.000 bérhozamú 1/4-de, 25.000. Mester-utcsánál 2 em., rohbau, 20.000 bérhozammal 35.000.

ÖRÖKLAKÁSOK
beköltözésre és tőkebefektetésre a város minden részén már 6000 forinttól!

Kisleltjeztett irományokat könyveket vásárolók. Kr-vánatra ellenértékűként új papírral szállítok.

Zelinka Sándor
Budapest, VII. Miksa-u. 5. Tel.: 423-598.

RÁDIÓKAT
legmodernebb aron veszek OS A I. A. Madach-tér 5. félemelet. Tel.: 423-966

Röntgenlapot
használati magán aron veszek Erzsébet-krt. 22 I. sz. 7. 6.

A REGGEL
Magyarok minden hétfőn és pirosbetűs ünnep után a szociálisták és a madársórt PARTAY TIVADAR nélele. Igazgató: TIMÁR SÁNDOR. V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: szerkesztőség: 129-078 és 128-346, K. adóhivatal: 129-670. Légrádi Testvérek R. T. könyvnyomdája, Bpest. A nyomdát foelős; Agárdi Károly igazgató.

FIURUHÁK

Edelmann
Ismét a régi helyén

IV., Bárczy István-u. 3. (r. Kamermayer K.-u.)
Telefon: 284-182.

Bőrkabát festés
(cipő, retikül) — garancia —
FORRÁCS,
IV., Veres Pálné-u. 16.

Kalapja piszkos formátlan?
Rendbehozza: Lampert kalaposmester Jókai-tér 6

Perzsa szőnyeg
Vétel-eladás. UNGAR.
Király-u. 14. Rákóczi-út 42

SZŐNYEGET HARTMANN-tól
vegyen. IV. Váci-utca busz. T. 186-809 Vétel-eladás.

Művészlemez
„Koncert”-nél
Üjjészervet: rádió- és gramofonoztály

IV., Váci-utca 23.
Tel.: 183-378
Használt, törött lemezeket magas aron veszünk.

BŐRKABÁTOT

Irhamellényt, kuosmát, kesztyűt, esőkabátot

MACYAR BŐRRUHÁZATI ÜZEM-től
VIII. ker., Rákóczi-út 83. Telefon: 135-185.

Mindent veszek, ruhákért leglőbbet fizetek saját üzletem részére

Morgenstern és Zsirai
Kazár-utca 11.
Hívásra jövök. Telefon: 227-104.

Óriási összeget fizetek férfiruháért bundáért
Reiss, Kazár-utca 4-6.
Telefon: 227-308

HOZZA BE
férfiruháit, szövetet, szőnyegét, szimólingját, üzletem részére Hívásra jövök

Népszínház-u. 20.
Telefon: 137-625.

Új és használt
bőröndök
úti kofferek,
vétel, csere, eladás.

KANDEL Népszínház-u. 20
Tel.: 139-304.

Fiatalkor és hölgyek
jól átáramasztott könyv, eladáshoz felvételnek, hétfőn 3-3-ig. VII., Jókai-utca 26. I. 10. II. lépcső.

**Zenedoboz, zeneszerkesztő (Kiseb-
bet) veszek.**
VARGA
Egyetem-utca 1.

Rekamie 468-101.
kombinált 7 db-os 1780-101
kötésű. E. yos darabok
olcsón, kedvezményvel.
Gesztyű-u. 58.

BÜTORVÁSÁRLÓ FIG. ELMEBE!
Olcsó árak,
részletre is, előleggel.
Hálósz. kombináltso-
bák, garnitúrák, egy-
darabok igen nagy vá-
lasztékban

ZIMERNAN-DÉGNÉL
Akács-utca 5. Dohány-
utca 43. Tel.: 225-187

PALOTA
PENZIÓBAN
elegáns, modern, fűtött
szobák azonnal kaphatók.
Bajcsy-Zsilinszky-
34 T. Telefon: 226-972.

Prosenteld
NÉPSZÍNHÁZ-UTCA 20.

A Peyer ügyben

szerdára hívják össze a mentelmi bizottságot

Az országgyűlés elnökehez vasárnap délelőtt megérkezett a népfőgyűlés megkeresése Peyer Károly ügyében. A népfőgyűlés átiratához mellékelte a törvényszék különbeszámolását a döntéséről, amelyben a legutóbb leleplezett kémkedés ügyében kéri Peyer Károly országgyűlési képviselő mentelmi jogának az előzetes letartóztatásra is kiterjedő hatályú felfüggesztését. A Ház legközelebbi ülését kedden tartja és ekkor jelenti majd be Nagy Imre elnök a mentelmi megkeresést, amelyet nyomban át is tesz a mentelmi bizottsághoz. A mentelmi bizottságot szerdára hívják össze a Peyer-ügyben.

DIANA CLAYTON

a Népbíróság elé kerül

A háború első esztendejében tűnt fel Budapesten Diana Clayton, a koromfekete hajú „kreol” dzsessz-énekesnő, aki lendületes és külföldi akcentussal előadott szvingjeivel hamar népszerű lett. Diana Clayton, asszonynevén: Schlembach Hildebrand Jenőné a Pozsony-út 33/a-ban lakott Reiber Antal pilótahadnaggyal. A felszabadulás után a ház lakói feljelentették a dzsessz-énekesnőt, hogy

súlyos börtönt hozott haza felvidéki újáról, s ezekben a börtönökben elhurcolt üldözöttek értékeit voltak. A frankfurti születésű Diana Clayton

az osztróm kezdete előtt követte a ház parancsnokától, hogy azonnal távolítsa el a közös óvóhelyről azokat, akik nem „árják”.

A héten kihallgatták Diana Claytont a rendőrségen. Az ügy szenvedő szereplői

súlyosan terhelő vallomást tettek ellene,

az énekesnő azonban mindent tagad. Bevallotta, hogy a Felvidéken álnéven járt és mint tolmács működött. A népbíróság Keresztélytanácsa kedden tárgyalja „Miss Clayton” bonyolult ügyét.

Reiber útnak feljelentette a ház néhány lakóját az angol rádió hallgatása miatt.

A házban lakó dr. Jávör Pál orvos és még néhányan, akik nem vonultak be munkaszolgálatra, Diana Clayton „jóvöltéből” a katonai parancsnokságra kerültek. Azzal is vádolják az énekesnőt, hogy 1944-ben a pilótahadnaggyal együtt két

AZ ELSŐ ÁRDRÁGITÁS a munkás-uzsorabírótság előtt

A vádlottak: lisztfeketézők!

A hét végén ül össze először a munkás-uzsora-bírótság, miután a gazdasági ügyészség elkészítette a vádiratot az első olyan bűnügyben, amelynek vádlottjai az új bíróság elé fog-nak állni. Ries István igazságügyminiszter kívánsága az volt, hogy már kedden kezdje meg működését az új munkás-uzsora-bírótság és ki is jelölte a tanácsvezető bírakat, valamint helyetteseiket. Mivel azonban a Szakszervezeti Tanács még nem terjesztette elő kisorsolásra a mun-

kásbíróként kijelölhető gyári munkások névsorát, az első főtárgyalás néhány nappal később, a hét végén lesz. A vádirat szerint Szolánszki Ferenc 21 éves nyíregyházi kereskedősegéd 560 kiló lisztet szállított engedély nélkül Nyíregyházáról Budapestre, egy csehszlovák ember, a liszt-mennyiség tulajdonosának kíséretében. Rottman Benő és Bodnár János pékmezterekhez mentek, akik előbb elutasították őket, majd 7 forint 50 filléres egységáron megvették a lisztet, amelynek

bivatalos ára 1 forint 40. A két pékmezter azzal védekezett, hogy a nyomozás során, hogy Szolánszki szerint az áru tulajdonosa külföldi. Árdragító visszaélés, valamint a közellátás érdekeit súlyosan veszélyeztető bűncselekmény címén adták ki ellenük a vádiratot. A bűncselekményt lényeges mennyiségű terménnyel követték és nagyösszegű illetéktelen haszonhoz jutottak, — ezért kerülnek különbeszámolásra, vagyis munkásbírótság elé. (S. P.)

5000 fontot csempészett levélben Angliába

egy műszaki nagykereskedő

Hosszas nyomozás után fogták el Sombor Imrét, akinek a Szent István-körúton van műszaki nagykereskedése és számszámra küldött ki levelekben dollárt és fontsterlinget Angliába. A rendőrség nyomozását bizalmas bejelentések indították

el, amelyek tudni vélték, hogy Angliába irányított levelekben csempéssék ki a dollárokat és fontbankjegyeket. Mintegy ötezer fontsterling értékű és a Nemzeti Bankba be nem jelentett vagyona van Sombornak Angliában. Az elfogott műszaki nagykereskedő azt is be-

vallotta, hogy egész vagyonát ilyen módon akarta külföldre csempészni. Sombor a nyomozás adatai szerint árdragítást is követett el: mintegy 200.000 forint jogtalan haszonra tett szert. Az ő pere lesz az első nagy valutaügy, amelyben munkásbírótság ítélkezik.

Önként ment a gázkamrába két fiatal anya, kis gyermekei után:

együtt halt meg a nyolctagu Dénes-család!

Nyolc hozzátartozójuk holtánnyilváníttást kérte a marcali-i járásbíróstól dr. Dénes Imre ügyvéd és Kertész Pálné. Anya, apa, lányok, unokák, nagynénik és unokahugok azok, akik

sz. Dénes Reginát, a 19 éves dr. Klein Józsefnét és egy éves Ilonka leányát,

suk alapján nyilvánították holtá a Dénes-családot a marcali-i járásbíró, majd az ügy fellebbezés folytán a Kuria elé került, ahol jogerőre emelkedett a határozat.

együtt haltak meg az auschwitz gázkamrában.

valamint özvegy Berger Lászlóné sz. Krausz Rozáliát. Tabra hurcolták valamennyiüket, a téglagyárba, ahol néhány hétig embertelen sorban tengődtek, majd Kaposvárra vitték a Dénes-családot, a gettóba, ahonnan június végén vagonokba gyömöszölve, elindultak Auschwitz felé. Az auschwitz pályaudvaron a szokásos „kiválogatás” kezdődött:

Drágább lett A KAPUPÉNZ!

A népjóléti miniszter rendelete értelmében hétfőtől kezdve kapupénzért éjjel előtt 30 fillért, éjjel után 60 fillért kell fizetni. Az éjjeli munkát végző lakó úgy éjjel előtt, mint éjjel után tovább is csak 20 fillért fizet. Két vagy több személy együttes bebocsátása esetén éjjel előtt 60 fillért, éjjel után 1 forint kapupénzt kell fizetni.

csak Böhm Pálnét és dr. Klein Józsefnét, a két fiatalasszonyt találták munkabíróknak, őket jobbra állították, míg a család többi tagját, közöttük a kis Veronikát és a picike Ilonkát — balra küldték.

Baira, azok közé, akiket azonnal elpusztítanak. A két fiatalasszony azonban nem akart elszakadni gyermekétől,

száz meg száz áldozattal együtt a gázkamrába, ahol elpusztították a Dénes-családot. Apraját-nagyját. Mind a nyolcat!

önként odaálltak ők is balfelé, a halálbaindulók közé. Azonnal beterelték az egész családot, a többi

Ezt pontosan elmondta két tanu: ama kevesek közül, akik Auschwitzból visszatértek. Az ő vallomá-

A MAGYAR KÜLFORGALMI a pénzügyminiszter hozzájárulásával 700.000 kilogramm különleges minőségű gyapotot vásárolt az egyiptomi Société Misr d'Exportation du Coton Alexandria cégtől.

Ur, ur, az oroszán keménykalapot hord és a Rozi tehén benéz az ablakon

Megjelent az általános iskolák első olvasókönyve

A hét nagy „irodalmi sikere”: az általános iskolák elsőosztályos olvasókönyve.

A többi 14 tankönyv is hamarosan megjelenik.

és a kését a papírhány és a kitérés elkészítésének nehézségei okozták. Tévesek azok a hírek, amelyek szerint drágábbak lettek a tankönyvek, mint ahogyan ezt az első tankönyv megjelenésekor a kultuszminiszter bejelentette.

Az általános iskolák tankönyveinek ára változatlanul három forint, viszont az egyes osztályok különböző tankönyveit egybeküldjük, úgyhogy például a IV. osztály 484 oldalas tankönyve négy tantárgy anyagát foglalja magában s ennek ára 10 forint.

Ortutay kultuszminiszter egyébként már meghirdette a jövő évben megnyíló VIII. általános iskolai osztály tankönyveire a pályázatot.

Cellulóze-gyár épül a Fertő mellett

Papirellátásunk nehézségeinek leküzdésére a Fertő-tó mellett cellulóze-gyár építését tervezik. A Soprontól 30 kilométerre fekvő László-majornál akarják felépíteni a gyárat, 4,5 millió forint költséggel.

„Első könyvünk” — ez a címe a 248 oldalas könyvnek és a felnőtt is meghatódik, amikor belelapozgat. Ur ur, keménykalapos oroszán a zseboráját nézi, s minden betűnek külön kis regénye van. Karácsonykor pedig, mikor már ismerik az abc rejtelmes összefüggéseit, versikéket tanulnak a gyerekek, januárban a csizmás, nagykendős falusi gyerekek ellátogatnak a gyárakba, a Rozi-tehén irigykedve dugja be fejét az ablakon, amikor Jóska és Panka számtant tanulnak, júniusra pedig valóságos tudás lesz minden első elemista. Sok-sok kitűnő rajz, színpompás kép díszíti az olvasókönyvet, amely a szükséges

40 demokratikus tankönyv sorában a huszonhatodik.

Az elsőosztályos olvasókönyv szép kiállítása és az eddigi 25 tankönyv is bizonyítja, hogy minden nehézség ellenére megvalósítjuk terveinket. — mondották a kultuszminisztériumban. A Reggel munkatársának. —

Kiskereskedők!
Üzemek! Vállalatok! Beszerzőcsoportok!
RIZS vásárolható!
10.30 pr. kg.
LOSONCZI ISTVÁN
közellátási rizzelosztónál
Budapest, V., Csáky-u. 90. Tel: 208-607.

Elcserélném lakásomat
összkomfortos 3 szoba és hálószoba Szent István-városi
3 szoba hálószoba összkomfortosra, belterületen, magálló közlekedésben.
Ajánlatok „Nyugatom” jellegre A Reggel kiadóhivatalába.

Feuer fest tisztít garantált szárazon tricolorinben
Ha kell, egy nap alatt is. BAJNOK-UTCA 12. Telefon: 127-110

A drága, megfizethetetlen **TOJÁS** helyett győrhöz, panírozáshoz használja a valódit „**APOLLO**” főzöttojszót.
IRODABUTORT IS
KOCSIS JÁNOS készítőnél vegyen Budapest, V., Nádor-u. 20. Tel.: 127-182.

ÚJ KÉZIKOCSIT
honnán vogy? Bajnok-utca 34.

A közalkalmazottak problémájáról A kollektív szerződésről A „lovastolt Angliáról” és sok más aktuális kérdéssel közöl érdekes cikkeket
A DEMOKRÁCIA legújabb száma.
Főszerkesztő: CSORNOKY VIKTOR

Ahol olcsó a szerelem — és olcsó az élet ...
HOTEL BIJOU
FRANCOISE ROSAY legnagyobb szerepe
CSÜTÖRTÖKTŐL: **SCALA-CORVIN**

FELHÍVÁS
a termelői borkimérőkhöz
Utóbbi időben számtalan „serelem” érte a termelői borkimérőket. Felhívjuk ezért azon szőlőgazdákat, akiknek termelői borkimérőjük van, hogy az érdeklődésük megismerésének megbeszélésére E HO 19-ÉN, EZERDÁN D. U. 4-KOR a Magyar szőlőgazdák és Gyümölcstermelők Országos EGYÜLTÉSÉBEN (Báthory-u. 22.) jelenjenek meg. Aki nem jelenhet meg, jelentsék be csatlakozásukat levelező-lapon.
BRAUN JENŐ szől. és bor. szakosztály elnöke

SILUX ACCUMULATOR
Télés Imre és Tszai.
Hunyadi-tér 9, Tel.: 428-405

Kikapott az Újpest Csepelen

Gólzáporral verte az M.T.K. a Szegedet

A nézők közé rohant a vezetőjét vesztett motorkerékpár a városligeti kerékpáros versenyen

Feleség az oldalkocsiban!

Esős időben, de azért nagy érdeklődés: közel 30.000 néző előtt folyt le a MOGÜRT nemzetközi motorkerékpárversenye. A csúszós, vizes pálya igen nagy feladat elé állította a versenyzőket. A 350 köbcentiméteres motorok versenyében Puhony Nándor, a verseny nagy esélyese a hatodik körben, a városligeti hídon kerékpárjával „kifarolt” a járdaszegélyhez és hatalmas löbben kivágódott a kerékpár nyergéből. Szerencsére komolyabb baja nem történt, de a verseny feladata. Az oldalkocsisok versenyében baleset történt: az utolsó körben a városligeti hídon Bauer előző akarta Surányit, aki azonban kijelölés szorította. A két kerékpár összeakadt, Bauer leesett gépéről és a vezetőjét vesztett oldalkocsis kerékpár utasával együtt berohant a közönség közé. Nagy szerencse, hogy mindössze egy könnyebb sebesülés történt.

tek és győztek a két felső kategóriában. Különösen a csehszlovák Franta és az osztrák Fassl menése kellett feltűnést. Nagy sikere volt az osztrák Bernhardt-házaspárnak, amely az oldalkocsis versenyben lett a második. A férjült a kormányruánál és a feleség volt az oldalkocsis utasa.

Részletes eredmények: 100 köbcentiméter: 1. Wegner Mihály (CsMTK), 2. ifj. Nagy Károly (MTE), 3. Schrimpl Károly (FTC).
125 köbcentiméter: 1. Huszti Károly (FTC), 2. Cserkúti László (FTC), 3. Benkovicz János (UTE).
250 köbcentiméter: 1. Szabó László (MOGÜRT), 2. Kosztolányi Alex (Csehszlovákia), 3. Kiss László (FTC).
350 köbcentiméter: 1. Leonhardt Fassl (Ausztria), 2. ifj. Szalkay Béla (KMAC), 3. Dedenicsek (Csehszlovákia).
500 köbcentiméter: 1. J. Franta (Csehszlovákia) 21:59.8, a nap legjobb ideje, 2. Puhony Nándor (MOGÜRT), 3. Bubenicsek (Csehszlovákia).
Oldalkocsisok: 1. ifj. Gódy László (MOGÜRT), 2. Bernhardt (Ausztria), 3. Surányi Endre (Postás).

dekesebb mérkőzése. Döntetlen lesz Szeged—Vasas: A Vasas még a szegedi oroszlánbarlangban is győz. Haladás—DVSC: a két vasutas csapat küzdelme döntetlen hozhat.

Postás—Tatabányai SC: teljesen bizonytalan kimenetelű mérkőzés. Minden lehetséges.

Arsenal—Huddersfield Town: a veretlen Arsenal most is győz.

B. Vasutas—Csepel ökölv. csapat: a B. Vasutas valamivel jobb, tehát győz.

MTE—Kistext kézilabda: az MTE ma jobbnak látszik, de Kistext győzelem is lehetséges.

A pótmérkőzések esélyei: 1, 1, 2, x.

Csepel—Újpest 3:0 (0:0)

Csepel, 7000 néző, játékevezető: Dorogi. A forduló legnagyobb meglepetése. A Csepel Héres, Szentesi és Fenyvesi gólyaival győzte le a tavalyi bajnokcsapatot.

Salgótarján—Szentlőrinc: 1:1 (1:1).

EMTK—DVSC 3:0 (0:0).

MTK—Szeged 8:0 (2:0)

Ullői-út, 3000 néző, játékevezető: Kovács Dezso. „Egyszer nekünk is lehet alkalomunk...” — mondotta Salamon Béla, a komikus, amikor az MTK csatárai egyre-másra lötték a gólokat a szegedi kapu halójába. Az MTK valóban kiválóan játszott! Az első féldő 20-ik percében Keresti lötte az első gólt. Tíz perc múlva Bodola gólja következett. A második féldő első percében a Szeged indított néhány sikertelen támadást, majd újra az MTK kerékedett felül és tetszés szerint lötte góljait. Az ötödik percében Hegedűs 11-esből érte el a harmadik gólt. További sorrend: 15. perc: Keresti, 20. perc: Keresti, 24. perc: Hegedűs, 30. perc: Hegedűs, 42. perc: Hegedűs. A második féldő közepén a szegedi kaput kiállították, mire parázs verekedés tört ki a tribünön az MTK és a szegedi szurkolók között.

Kispest—Győri ETO 2:1 (2:1)

Kispest, 4000 néző, játékevezető: Krémer. A nehéz, sáros talajon nem alakulhatott ki igazi játék. A Kispest volt inkább fölényben, megérdemelten győzött, de helyenként szépen támadott a győri csapat is. A csatárok nagyon sok gölhelyzetet kihagytak. Az első gólt a győri Góczy szerezte, az első féldő 12-ik percében. Húsz perc múlva egyenlített Puskás, Bozsi átadásából, majd a 37-ik percében Puskás belőtte a győzelmet jelentő gólt is.

Vasas—Haladás 3:0 (0:0)

Latorcza-utca, 3000 néző, játékevezető: Sofőr. Az első féldő csapkodó, unalmas játékkal telt el, a Vasas támadott többit. A második féldő első percében Szilágyi I. közelről védhetetlen gólt lött. Ezután feljött a Haladás is, de csatárainak lövéseit nem kíséri szerencse. A 27-ik percében, kapu előtti kavargásból, Tölgyesi öngólt fejel. Tovább is a Vasas támad és a 40-ik percében Ilovcsky beadásából Szilágyi I. belőve a harmadik gólt. A mezőny legjobb embere Búki, a Haladás kapusa volt!

NB II-es toto-mérkőzések:

Szeged MTE—Kecskeméti AC: 3:0 (0:0).

A Szegedi Tisza—Drasche NB II-es mérkőzés Szegeden 2:2 (2:1) arányban döntetlenül végződött.

Oroszázi MTK—Gyulai TE 0:0.

PVSK—Dinamó 3:2 (2:1).

OVTK—Kistext 2:0 (0:0).

Kaposvári MTE—Tatabányai SC 1:1 (1:1).

Erse Madisz—Ferencvárosi SE 5:3 (3:1). A II. féldő 35-ik percében botrány miatt félbeszakadt.

Magyar Textil—Beszkárt 3:1 (1:0).

A New-Yorkban megjelenő magyar nyelvű heflap

A Z ENNYE I E
 (Főszerkesztő: GÖNDÖR FERENC) példányonként beszerezhető a NÉPSZAVA könyvkereskedésében. Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. és valamennyi IBUSZ pavillonban.

Bomba robbant Perugiában levegőbe repült a lőszerraktár Brughierában

A római rádió jelentése szerint szombaton Padovában és Perugiában, vasárnap pedig Ferrarában voltak komoly zavargások. Perugiában bomba robbant a kommunisztápart székházában. Ferrarában a felháborodott tömeg behatolt az

Uono Qualunque-mozgalom pártaházába. Brughiera városkában vasárnap reggel felrobbant egy lőszerraktár. A kár nagyságát még nem állapították meg és nem tudják, hogy a robbanásnak van-e halálos áldozata. 17 sebesültet kórházba szállítottak. (MTI).

Egész Bácskában megindult a harc a lisztfeketézók ellen

Három malmot letartóztattak — Öngyilkos lett egy rendőrnagy

Baja, nov. 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A bajai rendőrség gazdasági csoportja az újból megindult lisztfeketézés letörésére nagyszabású nyomozásba kezdett Baján és a Bácska egész területén. Elsőnek Köblinger Ernő bajai malomtulajdonost vette őrizetbe, mert a létező ellátási célokra örölt

búzaliszt közé sok korpát kevert és az így felszabadult nulláslisztet feketeipacban hozta forgalomba.

Később egy teherautót tartóztattak fel: az autón 20 mázsa lisztet akartak Nagybaracska felé Bajára szállítani. Róth Jenő bajai pékmester üzemébe. A rendőrség letartóztatta Búzasi Józsefet, a nagybaracska

hengermalom bérletjét, aki a kenyérliszt mázsáját 300 forintért hozta forgalomba. A nyomozás szálai

a bajai rendőrség egyik feltűngesztett nyomozójához is elvezettek, őt is letartóztatták!

A vizsgálat alatt a gazdasági rendőrség egy másik, tényleges szolgálatot teljesítő nyomozója, aki a lisztfeketézésben szintén érdekelve volt, mellbelőtte magát!

A bajai iparhatóság bezáratta a Koch-malmot. Kiderült ugyanis, hogy Koch József, a malom tulajdonosa, még 1944-ben lejárt engedély alapján folytatta üzemét. A malmot vállalati vezető kirendelésével ismét üzembe helyezik.

Mai lóversenyeredmények

I. futam: 1. Alkonycsillag, 2. Gombház, 3. Szerető. Futottak még: Buona Sera II., Pityó, Bankár, Boy. Fitos, Aranykalász, Szipirtó. Tot.: 10:27, 10, 16. Bef.: 30, 153. Bukmékerozdok: 1 1/2, 1 1/2, 8.

II. futam: 1. Sorrentó, 2. Big Ben, 3. Gyna. Futottak még: Arany, Adáz, Bereghát, Csuli, Füstös. Phönix II. Tot.: 10:59, 23, 23, 15. Bef.: 189, 107. Bukmékerozdok: 4, 3, 2.

III. futam: 1. Hü pájtás, 2. Alpár, 3. Lurkó. Futottak még: Ciluka, Amondo, Filma és Trampli. Tot.: 10:20, 12, 12, 16. Bef.: 80, 54. Bukmékerozdok: 1 1/2, 5, 3.

IV. futam: 1. Rozika, 2. Futóúz, 3. holtversenyben Hamar és Vesna. Tot.: 10:80. Bef.: 90, 126, 147. Bukmékerozdok: 4, 1 1/2, 8, 6.

V. futam: 1. Azra II., 2. Staféta, 3. Quasi. Futottak még: Alpár, Ramona, Barka, Kincses, Joli, Tak. Tot.: 10:57, 17, 13, 12. Bef.: 143, 168. Bukmékerozdok: 3, 3, 2.

VI. futam: 1. Cukorka, 2. Páranos. Futottak még: Nürmi, Rokokó és Nefelejts. Tot.: 10:32, 15, 14. Bef.: 105. Bukmékerozdok: 2 1/2, 1 1/2.

VII. futam: 1. Doimány, 2. Kató, 3. Télike. Futottak még: Gézengúz, Csererébe, Kiskoma, Góbertina II. Tot.: 10:17, 12, 14, 13. Bef.: 72, 156. Bukmékerozdok: 1, 2 1/2, 4.

VIII. futam: 1. Csábító, 2. Zulejka, 3. Szubrett II. Tot.: 10:40, 17, 55, 19. Bef.: 211, 93. Bukmékerozdok: 2, 5, 5.

IX. futam: 1. Bundus Gy., 2. Sántán, 3. Mami II. Futottak még: Évike, Szendrő, Bogár, Imre, Vihar II., Titike. Tot.: 10:72, 27, 46, 16. Bef.: 406, 173. Bukmékerozdok: 4, 4, 4.

Ügetőeredmények

I. 1. Pandur (Marschall) 4 reá, 2. Erzeike (Paulovic) 6, 3. Dajka II. (Galla) 2 1/2. Tot.: 10:13, h.: 11, 14, 12. befutó: 125 és 18. Fm.: Cigánybáró, Dános, Kazinc, Marenym, Péterke, Erika II., Viruló, Kacér III., Legény, Gyuri. — II. 1. Partizán (Marschall) 1 1/2, 2. Api (Montagh) 10, 3. Dione (Nagy I.) 2 1/2. Tot.: 10:16, h.: 10, 11, 11. befutó: 164 és 49. Fm.: Leányka, Sybill, Bármikor, Kishamis. — III. 1. Délibáb (Marschall) 1 1/2, 2. Györgyi (Paulovitz) 3. Tot.: 10:24, h.: 39, 44, befutó: 128. Fm.: Ellyke, Rianás, Lobogó, Tunika. — IV. 1. Béla Király (Föld) 5, 2. Noceak (Kovács J.) 3, 3. Harkány (Marschall) 6. Tot.: 10:22, h.: 42, 18, 29. befutó: 322 és 497. Fm.: Kincsem II., Fenygyerek, Dárdó, Jéke, Abránd, Betty, Irénke. — V. 1. Kedvesem (Jónás F.) 8, 2. Csokós (Marschall) 2 1/2, 3. Vuot (Jónás) 8. Tot.: 10:27, h.: 19, 18, 20, befutó: 801 és 894.

Érdekes tippelési lehetőségek a To-tó 6. számú szelvényén

Három vidéki futballvezető jóslásai

A sportfogadás negyedik hete „szürke” volt. Minden mérkőzésen a papírjorma érvényesült és így többszáz nyertes osztozkodott az első díjon. Ez kissé lelohassztotta a fogadók kedvét, ami a multheti szelvényforgalomból is kiténik.

A 8. héten már érdekesebb lehetőségek adódnak a tippelésre!

E héten három jónévű vidéki sportvezető: Szabó Kálmán debreceni polgármester, a Keletmagyarországi L. A. Sz. elnöke, Reizmann László, a Kisvárdai M. S. E. elnöke és Keviczky Rezső, a legendás híru Bocskai F. C. volt válogatott fedezete jóslásait közöljük.

Szabó Kálmán Reizmann László Keviczky Rezső			
Csepel—Erzsébeti MTK	1	1	1
Elektromos—MOGÜRT	1	X	2
MATEOSz—Szolnok	X	1	1
Ferencváros—Sal. BTC	1	1	X
SzAC Barátság—Kispest	2	2	2
V. ETO—MTK	X	2	2
Szeged—Vasas	2	2	2
Haladás—DVSC	1	1	1
Postás—Tatabányai SC	X	1	2
Arsenal—Huddersfield Town	1	1	1
B. Vasutas—Csepel ökölv. cs. baj.	1	1	1
MTE—Kistext kézilab. terembaj.	2	1	1
PÓTMÉRKŐZÉSEK:			
Pereces—Miskolci MTE	1	1	X
Drasche—Magyar Textil	X	X	1
Zuglói HAC—Váci SE	2	1	2
Preston North End—WolverhamptonWanderers	1	2	X

Amint látjuk, 16 mérkőzésből csak 3 esetben azonos a hozzáértők tippje, tehát érdekes forduló elé nézünk.

Csepel—EMTK: biztos Csepel győzelem.

Elektromos—MOGÜRT: két gólképtelen csapat küzdelme, döntetlen valószínű.

MATEOSz—Szolnok: mi MATEOSz győzelmet jósolunk, annak ellenére, hogy a „teherautó” tegnap defektet kapott.

Ferencváros—SalBTC: minimális Fradi győzelem születik.

SzAC Barátság—Kispest: Kispest győzelme nem vitás.

V. ETO—MTK: a nap egyik leger-

SIRUHA gyermekeknek is.
 Atlátszókabát, kötösök
SPORTRUHAZAT-tól
 BAJOSY ZSILINSZKY ÚT 13. SZ. (Andrássy-út sarok.)

Vasárnapi és hétfői filmelőadások

A mozi neve és telefonszáma	A film címe és főszereplője	Az előadások kezdete Vasárnap	Hétköznap
Amerikai filmek			
BUDAI VIGADO	Szerencsés nászutat 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
CAPITOL	Gázláng (Charles Boyer) hétfőtől	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
FORUM 189-707	Megtalált évek (Garson) 11, 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
STUDIO	A levél (Bette Davis) 1, 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
VÁROSI	Magam útját járom 1/2, 1, 1/2, 3/2, 1/2, 3/2	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
VESTA	Utolsó emberig (E. Flynn) 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
	Fehér Gorilla 10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8	10, 12, 2, 4, 6, 8
Angol filmek			
BORSO	Vidám kísértet (Harrison) 2, 4, 6, 8	4, 6, 8	4, 6, 8
CORVIN 339-993	Vidám kísértet (Harrison) 11, 4, 6, 8	4, 6, 8	4, 6, 8
DECSI	Vidám kísértet (Harrison) 3, 6, 7, 9	3, 7, 9	3, 7, 9
Orosz film			
URANIA	Csodaparipa 4, 6, 8	4, 6, 8	4, 6, 8
Dán film			
OLYMPIA	Végezetül kaland 1/2, 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	1/2, 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2	1/2, 1/2, 2, 3/2, 1/2, 3/2

A MAGYAR LOVAREGYLET legközelebbi versenynapja nov. 22.

BLAU MIKSA
 Központi irodája: VII., Rákóczi-út 44 (Emke mellett). Tel.: 225-680.

FARKAS MIKSA
 Központi irodája: VI., Teréz-krt. 10. Telefon: 224-458.

GYÖNGY LAJOS
 bookmaker irodája: VI., Andrássy-út 45. Telefon: 221-708.

XI. 19, 23, 26, 30. **ÜGETŐ**
 d. u. 1/3 órakor

Reggeli levél

A HID

Késő éjszaka mentem át a Dunán, alattam sötétben és gonosan zúgott a víz. Egy pillanatra megálltam és a homállyal birkózó szem, ott észak felé, Szent Margit szögétet kereste, a susogó lombokat s a beszédes romokat, a pázsitot és a mosolyt, amely a mienk volt még tegnap. Arra messze, Óbuda tuján, Arany János és Krudy Gyula mesevilágát kerestem s — mint égből aláhulló csillagok ragyogtak a mélység és a sötétség felett egy új hid lámpái. Szemem megszokta az évek során, hogy ahol egykor a Margit-híd karja ölelte át a Dunát, üresség és sötétség tátong s az úr és sötétség felett a pusztulás démonai kacagnak. Most egyszerre mint éjjeli délibábok: lámpafényben tűnődő hidat látok. Visszafordultam a pesti part felé és — ráléptem az új Margit-hidra. Egyedül voltam, magányosan ballagtam át a hídon... „Üres a hid, csend mindenütt...” Valóság ez? Lépteim alatt, mintha riadót dobolna, az élet riadóját, dobogott a hid. A karját két kézzel ragadtam meg: nem álmodom? Mire a budai partra értem, virradt. Ébredt a holt város, láttam az épülő házakat s amint a parton ödögtem, még egyre vissza-visszanézve a hidra, nyitogatták a boltokat, olvastam frissen mázolt cégtáblákat: ime, a holt város megelémedik porából, a Mártírok útjának s Óbudának már félig kihalt utcáiraiban már ébred az élet, mert az épülő hid mint új életre hívó harsona vonzotta ide a dolgos és vállalkozó szellemű embereket. Mióta gonosz kezek hullámsírba taszították a Margit-hidat, mintha elvágta volna az útteret, mely e hatalmas városrészeket táplálta. Szélütötten, bennán sorvadt e vidék s e tőz, kifogyott belőle a vér és az élet. És most napról napra ömlik vissza az élet friss árama a halott utcákba, a házakba, a romok közé, az üres boltokba. És mire felvirrad az első dolgos hétköznap, a hétfő, már teherautók, társzekerek ezrei tódulnak át a hídon Pestről Budára, Budáról Pestre, emberek tízezrei özönlenek, megindul néhány óra múlva a vérkeringés, megzendül a legyőzhetetlen élet dala... És itt, jobbkez felől, az árva szigetén, melynek tar gallyai fölött bús özvegyi fátynál lenget a noyemberi szél, tavasza kizsendül majd a friss fű, susognak a lombok, a kerti utakat újra gondozzák, az emberek a hídon át viszszerátérnek Arany János tölgyfái alá, a gyógyító források vizeihez, a regényes romok között szerelmések merengenek, a Nyulak szigetén újra — az ember lesz az úr... A hid cselekszi ezt, a hid műveli e varázst, a hid, amelyet a romlás zúgó mélységei fölött emeltek dolgos kezek, a hid, amely látszatra csak Budát köti össze Pesttel, talán ennek az árva országnak keleti felét a nyugati felével, de valójában ez a hid két világot kapcsol össze: a kettészakadt Európát! A hid valóság és jelkép egyszerre, a keleti és nyugati kultúra közlekedik rajta, egymás felé áramlik két szellemiség és két erő, hogy kiegyensúlyozza egymást és szolgálja azt, aki nemzetek és fajok fölött való, aki egy és oszthatatlan, mert Isten akaratából egyenlő jogokkal és egyforma testtel is született: az Embert... A hid jelkép és valóság egyszerre! Oh, kösse hát össze a hid az emberek bizalmatlan szívét, kösse össze a szétszakított emberiséget,

hozza közelebb egymáshoz az anynyiszor kétfelé tépett Európát, legyen szívárvány, amely a romok fölött ível, legyen a feltámadás és a jövő hidja, amely minden szakadék fölül épült, amely örökre elnémitja a mélység démonainak dalát, a mélységét, amely itt, alattunk, a mult véres roncsait és megcsönkített tetemeit hőmpölygeti.

Balassa Imre

MOLNÁR FERENC TÖL, AMERIKÁBÓL, VASÁRNAP ÉRKEZETT VISSZA ZERKOVITZ BELÁHOZ AZ A 12 KOTTA, amely a megzenésített „Doktor úr” énekszmait tartalmazza. A világhírű író azt üzeni a kiváló zeneszerzőnek, hogy meg van elégedve és szerencsét kíván a megzenésített „Doktor úr” bemutatójához.

Véleményünk a két filmjeiről

AZ UTOLSÓ EMBER

Errol Flynn jött már eddig 12 zsuffolt nézőtérre látta és — gróffti Budapestben. Ez aztán „tömegfilm”, népséggel és katonasággal, háborúval és „esthípuhival”, sporttal, szerelemmel, emberséggel és aljassággal, nemes és nemtelen szenvedélyekkel, egy szó mint száz, végre az a film, amelyik a Tisza Kálmán-téri óriási bombártnémet nembeli községét felvilanyosza, lelkesíti, elérzékenyíti, megkacagtatja és „nyiltszini” lapsviharokat robbant ki a házteret. (Más kérdés, hogy az amerikai szabadságharc hőseinek, Custer tábornoknak ez a filmregénye, ha komolyan veszszük, meglehetősen ponyvaszerű.) Errol Flynn sugárzó férfiasága elbűvölhetően megnyeri a szíveket. Remek színész, szép, szál legény, boxbajnok, lovaschampion és ellenállhatatlan bonviván. Partnere, Olivia de Havilland elragadó jelensége. A közönség harol kiáltás: Hurrá, Flynn. (Városi Színház.)

A LEVÉL

Sommerset Maugham „A levél” című novelláját William Wyler fordította le a film nyelvére s így, másfél órába zsuffoltan még izzóbb és drámaibb az őrgöngg féltékenységeben gyilkosságra vetemedett asszony negyvenkétfokos lábzan égő története. Bette Davis nagy színésznő (pedig filmsztárokkal kapcsolatban ritkán használjuk ezt a jelzőt) egy-egy szemvillanása, idegjelázás, dermesztő nyugalma — felejthetetlen. Herbert Marshall (azt mondják múltába van) józú, mint a kanadai pipadohány. Megismerünk egy új filmsztárt: James Stephensont. (Forum, Kamara, Lloyd.)

CSODAPARIPA

Tűzmadr, Hajnalcilla, a Tengerek Cárja s a Tengeri Szörny a Csodaparipa mese film. Bűbájos kis mese Ivanuskáról, aki egy éjszakan találkozik a Csodaparipával, „aki” emberi nyelven beszél és sorényében a Tűzmadr csodatollát viseli. Ivanuska nagy kalandra indul s hosszú és kőrönös viszontagságok után — elnyeri a szépséges Hajnalcillag kezét. Rou rendezése valószínűsíti a mesét és Aleinikov, Kovaleva, Gut jájéka szórakoztatóvá teszi. (Uránia.)

EZT LÁTJÁK A CSILLAGOK

Cronin világhírű regénye: egy fel-felé törekvő s tragikusan kisikló fiatal bányász élete. Háttérben a hatalmas angol szénbánya, amelyben éjjel-nappal folyik a munka, pedig minden robbantás életvezedelemmel jár, a bányafalak elvékonyodtak s bármikor betörhet a víz. De nincs megállás s így egy napon beomlanak a falak s a szén hősei életükkel fizetnek a bányatulajdonos lelkiismeretlenségéért. Bámulatos technikával, megdöbbentően hű felvételekkel készített film, nincsenek sztárjai, „csak” jó színészek játsszák. (Royal Apollo, Atrium.)

VIDAM KISÉRTET

Tudja Isten, nekünk a Művész Színház előadásában jobban tettszünk Noel Coward mulatságos viglájéka. Nemcsak azért, mert Tolnay Klári jobb színésznőnek véljük, mint például Constance Cummingsot, de színpadon jobbjú az egész hídrú. Rex Harrison (azt a szerepet játssza, amit itt Ráday) jó színész és rokonszenves is, de néha olyan szaraz, mint a hetszerszűt. (Corso, Décsi, Corvin.)

„BARÁTI ESZMECSERE” A BÖLLÉRKÉSRŐL

avagy:

ki a dicsőbb, ki a — szebbik? Ingrid Bergmann? Rita Hayworth?

és

„Az két lovagok, s a szerelmi taksa”

Filmszerű címet adhatnánk a krónikának, amely a főváros vasárnapra virradó éjszakájáról számol be illetékesen: „Véres verekedések éjszakája...” Nemcsak pofonok csattogtak, hanem előkerült egy nagybőrkész dísznölkész is. Szerelmi verekedéshez vonult ki a rendőrség először. Tálasi Lajos vendéglős, aki a Barát-utca 3. alatt lakik, szomszédnőjének, Kiss Magda tisztviselőnek udvarolt már hosszabb ideje. Az éjszaka későn ment haza és látta, hogy Kiss Magda lakásából fény szűrődött ki. Becsengetett, de nem kapott választ. Dörömbölésére sem nyitották ki az ajtót, mire

dísznölkéssel tért vissza, az ajtót betörte

és a belső szobában Kiss Magdát, feketekézűvel, együtt találta Egervári Lajos mérnökkel. Bőszülten vetette rá magát Kiss Magdára, akit le akart szúrni, de a mérnök kicsavarta kezéből a konyhakést. Akkorra már összefutott a ház, jöttek a detektívek, akik heves szócsatában találták Tálást és Egervárit.

a dísznölkésről folytattak eszmecsereit!

Tálást bevitték a főkapitányságra, ahol a 200-as cellába került, amely ezen az éjszakan meglehetősen vendérgorgalmat „bonyolított le”. Idekerült az a három verekedő is, akiket a cirkáló R-csoport vitt be a főkapitányságra. A Zászlós-út egyik romházából hallottak ordítást a detektívek, s mikor beléptek,

három fiatalembert láttak, akik agyba-főbe verték egymást.

Már akkor eléggé „rongált” állapotban voltak: ruhájuk rongyokban lógott, arcuk vértett, egyiknek a csuklója ficamodott ki. Huszár Ottó, Tarcsa László és Balogh András segédmunkások meglehetősen ittas állapotban támolyogtak be az R-csoport autójába, s nagynehezen elmondták, hogy

azon veszték össze: melyik amerikai filmszínész a leg-szebb?

A hitelesség kedvéért eláruljuk, hogy Huszár és Tarcsa szerint Ingrid Bergmann — míg Balogh a Rita Hayworth-párthoz tartozott! A vitát az R-csoport autójában sem hagyták abba, sőt a főkapitányság kapujában álló rendőrszemeltetletteljesen felkérték: legyen ő a döntőbíró!

Az éjszaka rablótámadási kísérlet is történt. Szives Lajos Thököly-út 22. sz. alatti lakása felé tartott, mikor magastermetű

fiatalember ugrott melléje — és „kölesönkért” két forintot.

Szives bizalmatlankodott, a kölcsönügyre nem volt hajlandó, mire az ismeretlen pofonütötte, de Szives sem maradt adósa és egy perc múlva mind a ketten egymást tépve-marva fetrengt a földön. A főkapitányságon kiderült, hogy a „kölesönkérő” Fekete Lajos segédmunkás.

Hackfeller Sándor, a Hévízi-utca 23/25. számú ház félemeletéről esett le: a mentők bevitték a Margit-kórházba. A rendőrség megállapította, hogy Hackfeller ittas állapotban, későn tért haza, otthon összeszólalkozott

vadházastársával, Kiss Ilonával, akit fojtogatni kezdett.

Kiss Ilona bátyja a szomszédos lakásban lakik, ahová a nő, valahogyan kiszabadulva Hackfeller kezéből, átrohant segítségért. Kiss Márton és két barátja, Juhász Gyula, s Kiss István „elégtelet” vett Hackfelleren: egy perc múlva orrán-száján-dőlt a vér! Hackfeller úgy mondja el a továbbiakat, hogy támadói ledobták a félemeletről. Kiss Mártonék szerint

a pofonok elől menekülve ugrott le a félemeletről!

Hajnali 5 órakor szerelmi pofokodás fejtezte be a verekedő-filmet. Tóth Imre sütősegéd, aki a Király-utca 24. sz. alatt lakik, az este megismerkedett egy névrokonával, Tóth Ilonával, elvitte vacsorázni, majd betértek a „Balaton”-szállóba. Mikor Tóth Ilona pénzt kért, Tóth Imre felháborodásában két hatalmas pofont adott neki, majd kidobta a szobából. A leány sírva futott ki az utcára és elpanaszolta

sz arra haladó Futó Ottó, valamint Kovács Sándor segédmunkásoknak: mi történt vele? A két „lovagias” munkát bekapogató Tóth Imre szállodaszobájából és

amint a pékség ajtót nyitott — leütötték.

Miután mindez nem ment éppen lámpa nélkül, a rendőrség már megjelent a tett színhelyén, mikor a lovagok távozni óhajtottak. Így azután ők is szaporították a 200-as cella létszámát.

THEODOROVICS THEODOR

Ha nem a gazdasági rendőrség jelentéseiben olvasnád e nevet, nyájas olvasó, azt hihetnéd, hogy valamelyik Jókai-regényből emlékszel rá. Lehet, hogy viselője szürke és hétköznapi kis siber, amilyen tucatjával akad Pesten, maga a név azonban elregényesíti a figurát. E regényességben megcsillan valami azoknak a ravasz, mozgékony és élszánt kalandoroknak emlékéből, kik valamikor lomha dereglyéken vitték a dugárút a Dunán a Balkán felé: fegyvert és leányt vittek délre, dohánnyt és gyapjút hoztak magukkal, míg valamelyik kis dunai városban meg nem polgárosodtak. E név mögött megmozdulnak egy hosszú társadalmi fejlődés arnyalatai: a szurokfekeké hajszú, élénk, csillogó szemű rác hajós, akinél senki sem ismerté jobban a félgymartott ország rejtékűit, aki az üzlet első pionírjai közül való volt a Lajtán-túli világban s aki akkor kezdte lerakni vagyonának alapjait, amikor már haladokolt a táblabíró-világ patriarkális rendje, de az új kapitalista életforma még nem is kezdett kialakulni. Utána pofaszakállas, de már egy árnyalattal kevésbé tüzes és sok árnyalattal kevésbé élelmes magyar úr következik, aki városi vagy megyei hivatalt szerzett s egy szerelmi regénnyel hozzákötötte sorsát valamelyik hétszilvafás famillához; ebből a frigyből származó ifjú már bevonult a parlamentbe Tiszapárti programmal és akkorra már végleg elillant a két nemzedék előtti kalandos és tettebzúgó üzleti szellem: már csak a név varázsa maradt. Mire a legifjabb Theodor is kilépett az életbe, a régi ország

romokban hevert s a MOVE és az ÉME, Gömbös és Héjjas nacionalizmusa uralkodott, széthullottak a családi rátartáság korlátai s mohó, vad szerzési vágy csapott ki e szétúzott korlátok közül. Az ifjú Theodor ebben a világban gyorsan feltalálta magát, véreben megmozdultak a családalapító regényes hajlamai, egy pillantással felmérte e bomló világ üzleti lehetőségeit, helyezkedett és szervezett, bent volt minden üzletben, amihez akkor semmi más nem kellett, csak jóhangzású név s az volt hála Istennek, jobb nem is lehetett volna. Igen, a név a legnagyobb üzleti tőke volt akkoriban, nem is kellett más. Theodorovics Theodor: ezzel a névvel néhány év előtt Magyarországon gazdasági karriert lehetett csinálni. Az ilyen név tulajdonosával boldogan szóba állt az is, akinél mindegyik jó volt a kereskedelmi életben, csak éppen neve volt rossz, de azok is, akik szívesen részesedtek ezekben a gazdagon kínálkozó és tejlő üzleti lehetőségekben, bár maguk bizonyos úri finnyassággal mégsem óhajtottak közvetlen kapcsolatra lépni az üzleti élettel. Összeomlott ez a világ is, csakhogy akkor már Theodorovics Theodor menthetetlenül gazdasági lángész volt s az ilyesmírói nehéz leszokni. Persze, a név varázsa szertefoszlott, ebből többé megélni nem lehetett. Maradt az ősi ösztön, a csempész ősök távoli hívása a rejtékutak felé, ezáltal persze már nem lomha dunai gályán, hanem fúrge Lincolnon, amit azonban, úgy látszik, szintén utólérhet a végzet, sőt a gazdasági rendőrség is...

Szeleczy Zita kerül sorra...

A népbíró Pálosi-tanácsa szombaton kapta meg Szeleczy Zitanak, a nyilas-rádió és a kívánsághangversenyek „üdvöskéjének” aktáit.

Szeleczy az ostrom előtt szökött meg Budapestről és jelenleg valahol Ausztriában tartózkodik.

1944-ben a Városi Színház kívánsághangversenyén állandóan szerepelt, a rádióban úszító beszédeket mondott, „a végsőkig kell folytatni a háborút, legyetek hősök és férjakt!” csipogta a frontok felé.

Ügyét távollétében is letárgyalja a népbíró és a december 20-ikai főtárgyalásra igen sok tanút idéztek be,

többek között: Németh Antalt, Turay Idát, Szabó Katalint, Somogyi Erzsit, Staud Gézát, Bornemissza Évát, Békéffy Istvánt, Barsy Ödönt, Fényes Szabolcsot, Major Tamást és Deák Zoltánt, sőt

a váci fegyházból elővezetik Kiss Ferencet és a nyilas lapszerkesztőt: Bogyoni Váro Andort is.

NOTI KÁROLY, ANNYI SZAZASZÉRIÁJÚ vigjáték és egyfelvonásos szerzője, leszerződött a Pódiumhoz művészeti igazgatónak. Programját röviden így foglalta össze: „Itt pedig Notti-darab nem lehet...”

HONTHY HANNA — REVÜT ÍR! A revü kerete Honthy Hanna dírdalmas pályafutása és színes, mozgálmalmas képeken keresztül felvonul a nagyszerű primadonna valamennyi felejthetetlen sikere.

* Fejér György, az a briliáns és népszerű zongoraművész Csajkovszky zongoraversenyt fogja játszani a Székesszabóvárosi Zenekar e heti hangversenyén. A könnyű zene mestereinek komoly műsorral való bemutatkozását nagy érdeklődés fogadja.

Kis notesz

TILDY ZOLTÁN, a Magyar Köztársaság elnöke, kedden, november 18-án tölti be 58-ik életévét. A születésnapon a kormány tagjai kihallgatáson jelennek meg az államfőnél, akit Dinnyés Lajos miniszterelnök üdvözöl és átnyújtja neki a Köztársasági Érdemérem legmagasabb fokozatát, az érdemérmeket a láncokkal.

Erdemes megnézni Déry fehérneműszalon kirakatát. Váci-u. 20. (kapu alatt)

JOE PASTERNAK, a világhírű filmproducer, a legnagyobb hollywoodi zenés filmek gyártója — még ebben a hónapban Pestre érkezik Henry Kosterral együtt. S valószínűleg még egy érdekes vendéget hoznak magukkal: Solti Hermint, aki Koster anyósa.

Váci-utca 20. — romházból világrosi ülésház, stílusban is izléses, megkapó. Ekessége: „Solide” harisnya és finom kötöttárak boltja. A legújabb párisi modellek és női divatcikkek valóságos kiállításá nyílik meg a napokban.

JÓL MENNEK A BUDAPESTI SZÍNHÁZAK! — állapították meg a héten színházi „megfigyelők” és csakugyan: az Operaházba a legmagasabb „protektívál” sem lehet kapni jegyet, a Nemzeti Színház, a Kamaraszínház állandóan zsúfolt nézőtér előtt játszanak, a Belvárosi, a Víg- és a Pesti Színházak nagy iramban száguldanak az ötvenes jubileum felé, egyedül a Művész Színház tart premiért a héten — ne is beszéljünk Marica grófnőről, „aki” valóságos elővétel-lázat váltott ki. Hogy mi az oka ennek a hirtelen fellendülésnek? A válság okát is hiába kutatták a színházi kommentátorok, a gyors konjunkctúra előtt is értetlenül állnak. Bele kell nyugodni abba, hogy ez is egyike annak a sok-sok rejtélynek, amely megfejtethetlenné teszi a színházi élet bonyolult lélektanát...

Száraz bőr megmentője Vital-crém.

LETARTÓZTATTÁK A FRANCIA VILLAMOSIPAR KORONÁZATLAN KIRÁLYÁT, Pierre Marie Durand-t, aki 87 vállalat fő-rezvényese és Franciaország második leggazdagabb embere. Kiderült róla, hogy nyolc és félmillió dollárt sítolt át Sdájcba.

Kedves vendégeit szeretettel várja ocsó árakkal, az újonnan megnyílt Gundel-Gellért sörözője.

SZOMORY DEZSŐ ÉS SZOMORY EMIL KÖZÖS SÍRKÖVE előtt álltunk a napokban, a kereszturi temetőben. E hó 30-án lesz három esztendeje, hogy az új magyar próza mesterét, Szomory Dezsőt, nyomorúságos ágya szélén holtan találták, a szűk cselédszobában, ahová egy barbár korszak „törvénye” száműzte. És három éve annak, hogy Szomory Emil, a nagy-szerű színházi újságíró, a világhírű riporter elpusztult a deportáltságban. Az ő sírját senki sem ismeri, esontjai jeletlen veremben porladnak. De bátyjának sírkövén az ő vértanuhalálát is megörökítették: a sír, amely alatt csak az egyik testvér szíve pihen, mindkettőjük emlékeztető hirdeti.

Virágot Kis Rivierától. Tel.: 123-882.

GNEISENAU MARSALL, a napoleoni háborúk hadvezetőjének sírboltját feltörték és elrabolták a tábornagy épségben maradt csizmáit.

AJTAY ANDOR LEMONDOTT a színészek szakszervezetében betöltött alelnöki tisztségéről — kedden ül össze a választmány, hogy megválassza az új alelnököt, aki előreláthatóan: Rákai Márton lesz.

PICCASSOTÓL megkérdi egyik műtermi látogatója, vajjon mit ábrázol az egyik kép. Nem tudom, felelte a mester, van már vagy nyolc napja, hogy megfestettem.

GAÁL GASZTON 15 évvel ezelőtt, november 19-én halt meg. A felejthetetlen nagy magyar politikus halálának évfordulóján a Kiszgazdapárt küldöttsége a köztársasági elnökkel és a miniszterelnökkel az élen, különvonaton utazik Balatonboglárra, hogy az elhunyt pártalapító sírjára letegye a kegyelet koszorúját.

Leghangulatossabb belvárosi vacsorázóhely a Boleró Pénzes József főz.

SZTRAJKBA LÉPTEK A NEW-YORKI CIPŐTISZTÍTÓK, mert a nagyvállalatok a cipőtisztítás díját 10 centről 15 centre emelték fel. Sikerült is a régi, 10 centes árat visszaállítani. Az ok: magasabb ár mellett nem kapnak borrávalót...

ORCZY BÁRÓNÓ, A VÖRÖS PIMPERNEL SZERZŐJE, aki 80 éves korában e héten meghalt, Tarnórsön született, apja Orczy Félix báró volt, anyja Vass Emma grófnő, 16 éves korában került Angliába, ott is ment férjhez. A Vörös Pimpernel, amelynek eredeti címe a Vörös szegfű volt, 22 éves korában írta, de évekig kéziratban maradt e híres regény, mert 12 angol kiadó utasította vissza. Csak, amikor szindarab formájában óriási sikert aratott — 4 évig adták egy-folytában az angol színpadon — adták ki s összesen 122 kiadásban jelent meg, 13 nyelven. Orczy bárónő összesen 58 regényt írt, az utolsó, „Tündérsuttogás” 1940-ben jelent meg.

Kocsma — Dallos, Alpár Eötvös-u. 4.

TÍZ VAGÓN SZALÁMIT EXPORTÁLUNK a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés keretében. Az export egyik feltétele, hogy cseh részről a vételár 50 százalékát csehszlovák koronában, a kliringen keresztül a szalámigyárak, illetőleg a Nemzeti Bank rendelkezésére kell bocsátani.

Vendéglátás? American Adam.

ÚJ CSILLAG JELENT MEG AZ ANGOL IRODALOM EGÉN, aki igen nagy sikert aratott legújabb regényével. A neve: Miss Romilly Cavan és nemcsak tehetséges, de a legszebb nők egyike Angliában és feltűnően hasonlít a sextini Madonnához.

ORTUTAY KULTUSZMINISZTER A VÉDNÖKE a Víg-színház új ciklusának, amely a centenáriumi évben indul s körülbelül öt magyar szindarabból áll. A szerzők: Heltai Jenő, Molnár Ferenc, Illés Endre, Barabás Tibor és Seirmay Rezső.

Mert jókor jöttél...

Amikor rám találtál Már szemüveget viseltem, S, néha elszédültem hirtelen Ha hegyre mentem meg-megálltam, Sokat töprengtem, sokat fájtam.

Te visszahoztad ifjú ragyogásom, Pirostra festetted a vérem Felajzad fáradt asszonyágom Fényt gyújtottál a sötétben, S a vénség kapuja előtt Feltartad a töretlen jövőt.

Mert jókor jöttél, utolsó percben, Mikor már semmiben-senkiben, S magamban sem hittem, Szívem a jöttödöt áldja: Hozsánna néked, hozsánna...

(Páris, november.)

Megyery Sári

ALPÁR GITTARÓL ÉS MAY CURTISRÓL, vagyis magyarul: Kertész Mihályról esik ma a legtöbb szó a hollywoodi magyarok között. Kertész szerződését most újította meg hét esztendőre a Warner Brothers. — tessék megfogadni — évi egymillió dollár fizetéssel, Alpár Gitta pedig egyik órától a másikra — dúsgazdag lett. Néhány esztendővel ezelőtt ugyanis férjhez ment egy dán papírgyárhoz, akinek a háború alatt minden követe-lése „befagyott” s egy fillért sem kapott hazulról, úgyhogy Alpárék végignyomorogták a háborús éveket, pincelakásban laktak s a leg-súlyosabb napi gondokkal küszködtek. A háború után, a valutáris korlátozások megszüntével áradni kezdett a pénz a „szegény” miliomos felé s Gitta, állhatatossága jutalmául hetenként kap egy szik-rázó brillt... Ime, az amerikanizált tündérmese az elvarázsolt királyfiról!

Hódító szépség: Hormocith B-krém!

A RÉGI PEST egyik legmoder-nebb könyvkiadóját, Dick Manót temették szerdán. Bizonyára még ma is sokan emlékeznek az Er-zsébet-körúti könyvesboltra, ahol megfordult a század két első évtizedének irodalmi világa. Dick Manó fordította elsőnek Strind-bergét a felejthetetlen Mikes La-jossal, ő adta ki Karinthy, Gábor Andor, Lázár Miklós, Komáromi Géza, Göndör Ferenc, Herczeg Géza első könyveit.

„SZABADTÉRI MÚZEUMOT” AKARNAK LÉTESÍTENI BUDA-PESTEN, még pedig néprajzi mú-zeumot. Ezért utazott most Stock-holmba Györffy György professzor, akit néprajzi küldöttség kísért Svédországba.

ERZSÉBET HERCEGNŐ ÉS MOUNTBATTEN HADNAGY ES-KÜVŐJERE özönlik a nászaján-dék a Buckingham-palotába. A legszebb ajándékok egyike az az 54 kártyos ritkaság rózszínű gyémánt, amelyet a tanganyikai gyémántmezők felfedezője, Mr. Williamson küldött a királyi árának. (Williamson egyébként a vilá-g leggazdagabb agglégénye.) Eszaki Irország pászajándéka sem kis dolog, mert a világhírű ír len-pár ajándékozta a hercegnőnek egész stafirungját. A párnahuzat-ok, lepedők, asztalterítők üveg alatt álló szövőgépeken készültek a legfinomabb lionból, csipke nincs rajtuk, csak a királyi koronával ékes nagy E-betű. Egyéb-ként az esküvőn nem a Lohen-grin-nászindulóját játsszák, hanem egy angol zeneszerző, Hubert Terry szimfóniájának egyik tételét. Az ifjú pár londoni palotáját most rendezik be. A palota a Clarence-House, a St. James-palota egyik szárnya. A nászmenet a régi aranyozott üveges kocsikban a Buckingham-palotától a Fall Mallon végig vonul a Westminster-hez, s a rendőrség csak azokat bocsátja a drága pénzen kiadott abla-kokhoz, akik személy szerint, egyenként igazolják magukat. Mi-hály román király édesanyjával, Helena királynővel együtt már szombaton megérkezett Londonba és vasárnap reggel megérkezett a dán királyi pár is.

Óriási siker esténekként Stanley Carter és „Daphne” néger jazz-duó az Étvában.

VILLAMOSON JÖTT A VI-LÁGRA EGY ÚJSZULÓTT — KOPENHÁGÁBAN. Szerencsére ott nincs nagy szigorúság és a ka-lauz nem kötelezte a mamát pótg-yerekjgy váltására, sőt az ottani Beszkárt életfogytig szabadjegyet biztosított a baby részére. Jobb lett volna a kicsinek, ha véletle-nül az adóhivatalban látja meg a napvilágot, hisszük, hogy a pénz-ügyminiszter se maradt volna el a gavalléria terén és egész életére adómentességet adott volna a g-ereknek.

Egy-két-három-négy pohár Mega-bor üdít, felvillanyoz, derűlátóvá tesz, jó-kedvre hangol.

PIERRE DESCOEUDRE, AS-MERT SVÁJCI ORVOS ERKE-ZETT BUDAPESTRE, hogy az UNICEF, a nemzetközi gyermeksegé-lyezői akció magyarországi misszió-ját vezesse. Descoeudre doktor sok külföldi országot bejárt és nagy tapasztalatokat szerzett az ember-mentés munká terén.

HOLLYWOOD A LEGCSALA-DIASABB EMBEREK OTTHONA, derült ki egy legutóbbi vizsgálat során. 1235 filmszínész, rendező, író, dekorátor és egyéb filmalka-moztatók közül 14,2 százalék nem iszik szeszes italt, 29 százalék nem dohányzik és 61 százalék vasárna-ponként templomba jár.

Hengulat, jó konyha — „Lacikonyha”.

ÖNGYUJTÓK ELLENÉBEN egy budapesti cég engedélyt kapott arra, hogy Romániából sőt hoz-zon be.

A Parsang legszebb mulatságát, a Riporterbált január 17-én rendezik a Park-Klubban.

ANDRÉ MAUROIS, a nagy francia író, aki túl van a hetven-n, óriási sikerrel tart előadá-sokat Dél-Amerika legnagyobb városaiban. Valaki gratulált neki, hogy kora ellenére ilyen mozgékony, mire azt felelte: Aki sokat dolgozik, az nem ér rá megöre-gedni!

Borotválás után Rio-crém desinficiál.

GREGUSS ZOLTÁN rövidesen klasszikus szerepben mutatkozik be: Molière „Füvésznő”-ének cím-szerepét játssza el a Madách Szín-házban. Koratavasszal pedig viz-szátér Olaszországba filmezni — most szorgalmasan tanul olaszul.

CSAK A FILMVILÁGBAN VAN MEG ROMANTIKA! Másfél évvel ezelőtt egy itenyképész-riporter a mozi előtt sorban álló tömegben felfedezett egy angol kislányt, le-fotografálta, a képet elvitte Korda Sándorhoz és az ifjú elvitte ma már a negyedik főszerepet játssza és Korda egyik legkedvencebb csilla-ga. A neve Christine Norden, hal-ványszőke, kékszemű, igen értel-mes lány.

KIS NOTESZ ÜZENETEI

Piarista, Szeged. A Független Kisz-gazdapárt és fővárosi és vidéki sajtóorgánumal teljes együttérzéssel csatlakoznak a mozgalomhoz, amely-nek célja: a szennyirodalom és a pornográfia eltakarítása a közélet-ből — Bajai olvasók. Halásan kö-szönjük, hogy figyelmünket felhív-ták Baja nagy szülőföldjének, Túr István tábornok halálának, 50-ik é-vfordulójára. Túr életrajzi adatait a világ minden lexikonjában megta-lálhatók, még a magyar nép szájról-szájra szálló legendás lexikonjában is, amely szeretetteljes bizal-maskodással csak per Túr Pistától beszél róla. Egyik messiási ra-ménysége volt az eltpört magyar-nak: „Majd hoz Kossuth tisztát, Túr Pista meg puskát — éljen Ga-ribaldi!” Így énekelt a magyar nép, amikor Bach, Schmerling meg gróf Pálffy Móric talpa volt a nyakán és epedve nézett a talian határ fele, onnan várva szabadulását. A szél-beli Somogy vármegyében pedig ilyen nóta járt: „Dombóvárig épül már vasút, azon gyűlni meg Túr Pista meg Kossuth, meghozik a nemzeti lobogót — Megjűj német, szűk lesz a bugyogód!” Túr egyike kora legműveltebb, legtehetségesebb, legszínesebb egyéniségeinek: Ő sze-rvezte az első nemzetközi békekön-ferenciát és ő kezdeményezte és tervezte is a Panama-csator-nát, amelyet aztán 1876-ban Lesseps valósított meg. — Pálffy-tér 3. A fanatizmus a korlátoztság lelkesedése. — Városháza, Budapest. Kézfátot nem adunk vissza, Ha ki-vételes esetekben mégis eltérünk a szabálytól, úgy az olyan szivessé-g, amelyre csak tollából élő hivatasos íróember számíthat, Várjon tehát, amíg magából is lesz ledek, akkor aztán visszakaphatja a kéziratát. — Domonkos, Pápa. Légy okos, Domo-kos! Hogy az ember valamire me-hessen az életben, a tapintat és az alkalmazkodás nélkülözhetetlenebb, mint a szorgalom és a tehetség. — Iparművész. Nem nyitunk telkiútlí-nkét, kivételesen válaszolunk kérdé-sre. 1. Lehetséges, hogy a szép asz-szony csúnya férfit szeressen. Az el-lenkezője is lehetséges. De ritkán esik meg, hogy az asszony, ha válan-zania kell egy buta és egy okos férfi között, ne a butát válassza. 2. Vigazs-talásra Lady Montague mondását idézzük: egyetlen vigaszom, hogy asz-szony vagyok: nem kell asszonyt fe-leseggül vennem! — Pécs. Régi ma-gyar igazság: ha az utcán két em-ber rád fogja, hogy részeg vagy akkor menj haza és fekjűj le. Hiába nem vagy részeg, hasztalan bizonygatnod, nem is láttál anap szeszestialt, mert két ember újjal mutatott rád, hogy részeg vagy, s közsűség hallotta, elhitte és nem akar hitéről lemondani semmi szin alatt. Menjen csak aza, barátom és fekűdjön le...

Orkény István irodalmi krónikája: SZOMJAS NEMZEDÉK

ITT ÉLNEK KÖZÖTTÜNK. Fialatok, tehetségesek és szegények. Három sajátos tulajdonság, de a háromból az utolsó a legfeltűnőbb. Pénzükhöz soha sincs. Ez okon — mint régen mondták — a „gazdasági életben próbálnak elhelyezkedni”. Ami annyit jelent, hogy az egyik kifutó egy gyárban, a másik zöldséget hord a Nagycsarnokban. Onnan jár be a Centrálba; néha egysárgárpalevél tapad a térdére, akár a bogáncs. Nyíltan szegények; ez a különös ismertetőjelük... A minap társaságban került mellém az egyik. Nyak-szában ült közöttünk hajnalig. — „Te, Gyurka kérdeztem, mert szakember vagyok — piszkos a gallérod?” — „Dehogyan piszkos? — mondta. Hát? Vállat vont. „Nincs gallérom...” Félrehúzta a sált. Csak nyakkendője volt, gallérja nem.

A LEGFÜLLEB KÜLTÖNEMZEDÉK HÚSZÉVESEK... Az első, amit láttak a világból, a háború volt. Mikor eszmélni kezdtek, a várost ostromolták. Efféle élmény nem ilhet idillre; Lakatos István eposzt írt róla: „Énnékem nem kellett gyarmat! En kikötőkre Nem vágytam! En kisebb nemzete- ket nem akartam Meghódítani! En nem üzentem há-borút! En nem...”

A gyermekkoruk az iszonyat volt, a hétköznapjuk az emberhalál, az ünnepi lakoma egy nyers marha-répa, az éhség rángása, amit Pi-linszky János lesett el egy francia fogoly arcáról.

„A pillantását, — azt feledném egy-szer! Ha fulladozva is, de falt tovább, és egyre még, és mindegy már akármít, csak enni, bármit, ezt-azt, önmagát!”

Nem nehéz megérteni, hogy ez az élmény a magányba csábít, hol újításvetett madárként, „csapong a lélek, vijjog önfelédten” (Rába György) és onnan a bűntudatba és a sértődöttségbe vezet Darázs Endrét: „S mert bűnödre nincsen magya-rázat, Nem ölnék meg, néha megölznék. Lásd, közéjük te nem tartozol...”

Hűs még e táj születni, bizonyára, de vesd föl mégis meztelen szemed, tekints az ürbe, és tekints anyádra, s fiatal isten! Mondd ki a neved!”